

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

kogukonnahariduse ja huvitegevuse õppekava

Mare Taar

VEERAND SAJANDIT VÄIKE-MAARJA PASUNAKOORI

Loov-praktiline lõputöö

Juhendaja: Külli Salumäe,

TÜ VKA huvihariduse õpetaja

Kaitsmisele lubatud

Juhendaja allkiri)

Viljandi 2021

SISUKORD

SISSEJUHATUS	3
1. PUHKPILLIMUUSIKA HARRASTUSEST JA HARRASTAJATEST	5
1.1. Muusikaharrastuse sotsiaalne ja kogukondlik aspekt.....	5
1.2. Puhkpillimuusika Eestis	7
1.3. Noored ja puhkpillimuusika	10
1.4. Väike-Maarja puhkpillimuusika ajalugu.....	11
1.4.1. Pasunakoori ajalugu kuni 1973. aastani	12
1.4.2. Taasloodud Väike-Maarja Pasunakoor 1995- 2020	13
1.4.3. Pasunakooriga seotud isikute mälestuste kogumine	19
2. VÄIKE-MAARJA PASUNAKOORI JUUBELIKONTSERT	30
2.1. Kontserdi kontseptsioon.....	30
2.2. Kontserdi ettevalmistus.....	31
2.3. Kujundus	33
2.4. Kontserdi repertuaar ja lavastuslikud elemendid	33
2.5. Kontserdiga kaasnevad kulud	35
2.6. Refleksioon	35
3. VÄIKE-MAARJA PASUNAKOORI KODULEHE LOOMINE	38
KOKKUVÕTE.....	42
KASUTATUD ALLIKAD.....	44
LISAD	48
Lisa 1. Abistavad küsimused mälestuste kogumisel	48
Lisa 2. Pasunakoori liikmete nimekiri	49
Lisa 3. Ajagraafik, tegevused ja vastutajad.....	51
Lisa 4. Kuulutus	52
Lisa 6. Kontserdi kava	54
Lisa 7. Hinnapakumine	55
Lisa 8. Taotlus Eesti Kultuurkapitalile.....	56
Lisa 9. Väike-Maarja pasunakoori olulised sündmused ja esinemised	58
SUMMARY	62
LIHTLITSENTS	64

SISSEJUHATUS

Minu lõputöö teemaks on „Veerand sajandit Väike-Maarja Pasunakoori“, mis käsitleb 1995. aastal taasloodud pasunakoori lugu 25 aasta vältel. Teema valik tuleneb sellest, et olen pasunakoori loomise ja tegevuse arendamisega ka ise olnud tihedalt seotud, näinud nii keerulisemaid aegu kui jõudsat edasiminekut ning kaasa elanud orkestri edule.

Esimese Väike-Maarja pasunakoori loomisele pani 1896. aastal aluse kohaliku elu aktiivne edendaja Johan Kotli, Tallinna laululava projekteerinud arhitekti Alar Kotli isa, kes oli seltsielu eestvedaja, muusikaelu korraldaja ja lisaks tegi kaastööd mitmetele ajalehtedele (Leppik 1996). 1995. aastal taasloodud Väike-Maarja Pasunakoor jätkas kohaliku puhkpillimuusika traditsiooni. Vahelduva eduga on orkestrid Väike-Maarjas tegutsenud üle sajandi, aga veerandsada aastat pole varasemalt neist ükski järjepidevalt saanud tegutseda. Põhjuseks on olnud dirigentide või siis mängijate puudus, takistuseks on olnud ka rasked ja keerulised ajad.

Eesti puhkpilliorkestrite tegevust pole liialt uuritud ning informatsiooni orkestrite ajaloo ja koosseisude kohta on samuti vähe. Statistikaameti andmetel tegeles Eestis 2012. aastal vabal ajal mõne rahvakultuuri alaga ligi 85 000 inimest. Populaarseim kultuuriharrastus oli koorilaul, millega tegeles üle 40 100 inimese. Puhkpillimängijate arvu pole täpsustatud, kuid andmetes on välja toodud puhkpilliansamblite arv – 139. (STAT 2021) Infot leiab ka Eesti Puhkpilli Ühingu kodulehelt, kuid vähestel orkestritel on viide kodulehele, mis võimaldaks orkestri tegevusest sisulist ülevaadet saada. Eestis tegutseb üle 100 puhkpilliorkestri, aga vähestel on kodulehekül, mis sisaldab ka ülevaate orkestri ajaloost ja tegevusest. Paljude orkestrite kohta puudub laiemale üldsusele kättesaadav teave täiesti, kuna orkester ise pole oma ajalugu, traditsioone, koosseise, repertuaari ja tegevust jäädvustanud ning kajastanud.

Väike-Maarja kultuuriloo uurimisel on teinud põhjaliku töö koduloo uurija Eduard Leppik, andes ülevaate ka pasunakoori loomisest. Tänu tema uurimustööle on orkestrite ajalookulgu kuni taasloodud orkestri tegevuseni jäädvustatud 1999.a. ilmunud raamatus „Kultuurilooline Väike-Maarja“ ja 2002.a. ilmunud uurimuses „Väike-Maarja

Muusikaselts“. Soovin oma tööga lisada puhkpillitraditsiooni varasemale ajaloole pasunakoori tegevuse kajastuse aastatel 1995 – 2020 ning jäädvustada mängijate ja dirigendi mälestused, mis omavad kultuuriloolist väärtust.

Käesoleva töö eesmärgiks on koondada pasunakoori ajalugu ja mängijate mälestused, ning luua tegevuse eksponeerimise keskkond, Väike-Maarja Pasunakoori koduleht.

Eesmärgi täitmiseks seadsin endale ülesanneteks:

- tutvuda puhkpillimuusika traditsiooni ning puhkpilliorkestrite funktsiooni ja vajalikkust käsitlevate allikatega;
- koostada ülevaade Väike-Maarja pasunakoori varasemast ajaloost (1896-1973);
- kirjeldada 1995.aastal taasloodud pasunakoori tegevust 25 tegevusaasta vältel;
- koondada orkestrantide mälestusi, mida seni pole avaldatud;
- anda ülevaade taasloodud pasunakoori 25. juubelikontserdist;
- anda ülevaade pasunakoori kodulehe tegemise protsessist.

Lõputöö koosneb sissejuhatusest, kolmest peatükist ja kokkuvõttest. Esimeses peatükis kirjutan puhkpillimuusika harrastusest ja harrastajatest, tutvustan puhkpillimuusika ajalugu ning Eesti puhkpillimuusika tänast olukorda. Teine peatükk annab ülevaate 6.12.2020. toimunud Väike-Maarja Pasunakoori 25. juubelikontserdist Väike-Maarja Seltsimajas, mille kontseptsiooni loojaks ning teostamise üheks eestvedajaks olin. Kolmas peatükk kajastab Väike-Maarja Pasunakoori kodulehe loomise protsessi.

1. PUHKPILLIMUUSIKA HARRASTUSEST JA HARRASTAJATEST

19. sajandi keskpaiku hakkas industrialiseerimise tõttu Euroopas, põhiliselt Inglismaal, tekkima suur tööliste populatsioon. Kasvasid ka tehnoloogilised võimalused puhkpillide disainimiseks ja massiliseks tootmiseks. Loodi puhkpilliorkestreid ja paljud kontsernid hakkasid neid sponsoreerima. 1800. aastate keskel oli Inglismaal üle 750 puhkpilliorkestri ja tänaseks on neid tuhandeid. (Jericho Brass 2019) 19. ja 20. sajandil oli peaaegu igas Inglismaa kaevanduses puhkpilliorkester, mis kujunes oluliseks kodanike uhkuse asjaks kogukondades (Werth 2013).

Põldmäe (2020) andmetel on puhkpilliorkestri mängutraditsioon olnud tugev Hollandis, Norras, Inglismaal, Hispaanias, Jaapanis ja USAs. Baltimaadel on kõige suuremaid edusamme teinud Läti puhkpilliorkestrid, mille puhul on kooridega sarnaselt hüppeliselt tõstetud kollektiivide taset tänu laulupidude toetussüsteemile.

1.1. Muusikaharrastuse sotsiaalne ja kogukondlik aspekt

Läbi aegade on inimesel olnud vajadus kuhugi kuuluda: perekonda, tutvusringkonda, töökeskkonda, elukeskkonda. Inimene oma loomult vajab suhtlemist, enda väljendamist ning selle tarvis on tal vaja teisi inimesi enda ümber, ka muusikaharrastuse puhul: “Inimesele kui seltskondlikule olendile on oluline muusika loomise ja nautimise juures ka sotsialiseerumine“ (Vaks 1937, lk 12).

Kreeka filosoof Aristoteles oli esimene, kes defineeris mõiste kogukond: grupp inimesi, kes jagavad ühiseid väärtusi (Boyles 1996, lk 197). Masingu (2015) järgi on kogukond vanim sotsiaalne ja majanduslik ühendus, mis ulatub tagasi vähemalt 40 000 aastat. Psühholoogid McMillan ja Chavis (1986, lk 8 - 20) tõid välja 4 peamist kogukonnatunde tunnust: 1) liikmelisus, 2) mõju, 3) integratsioon ja vajaduste täitmine, 4) jagatud emotsionaalne side. Kogukonnatunne on kuuluvus ühte gruppi, liikmed lähevad üksteisele ja kogu grupile korda ning jagatud uskumus, et üheskoos suudetakse paremini toime tulla,

ollakse grupis paremini märgatud. Kuuluvus tähendab, et liige kuulub ja on vastu võetud kogukonda ning osaleb selles mingilgi moel. Liikmed võtavad omaks kogukonnas olemasolevad eripärad ja reeglid, mille tulemusena saavad nad kogukonna osaks ning mille kaudu väljendatakse oma kogukonnatunnet (samas, lk 9).

Pasunakoor on inimrühm, keda võib vaadelda kogukonnana – neid seovad ühised huvid puhkpillimuusika ja koosmusitseerimise vastu. Sotsiaalne sidusus väljendub selle liikmete omavahelistes suhetes ja nende suhete omavahelises seotuses: jagatud väärtused ja tõlgendused, ühine identiteet, kogukonnu kuuluvuse tunne ja usaldus (Trumm s.a.).

Beltoni (2013, lk 289) järgi mõistame sotsiaalse aspekti all seda, kuidas kogukond hoiab oma sotsiaalset tervist ja omavahelist võrgustikku, kuidas toimivad omavahelised suhted, kuidas lahendatakse probleeme, kuidas tunnustatakse kõrghetki ja tähistatakse ühistegevuse aastapäevi. Sotsiaalne aspekt on äärmiselt oluline, kuna tegeleb inimsuhetega ja suhted on alus, mis kogukondi koos hoiab. Kogukonna vaim on asi või tunne, mida me saame tajuda vaid siis, kui ise kogukonda kuulume ja seda vahetult kogeme.

Edukamateks peetakse neid kogukondi, kus inimestel on ühistegevust. Ühised huvid, ühis- ja seltsitegevus liidab inimesi, on motiveeriv ning paneb eesmärgi nimel tegutsema. Näiteks Šotimaa valitsuse poolt läbi viidud uuringust selgus, et kultuuris osalemine on olulisel määral seotud hea tervise ning kõrge eluga rahulolu näitajaga – inimesed, kes osalevad kultuuris või külastavad kultuurisündmusi ja -kohti, on tõenäolisemalt tervemad ja eluga rohkem rahul kui need, kes kultuuris ei osale (Leadbette & O'Connor 2013). Seda tulemust ei mõjuta olulisel määral muud tegurid nagu vanus, majanduslik staatus, sissetulek, haridus jne. Uuringus jõuti järeldusele, et nende hulgas, kes osalesid viimase 12 kuu jooksul kultuurisündmustel, oli oma tervisega rahulolevaid inimesi 60% rohkem kui nende hulgas, kes seda ei teinud.

1.2. Puhkpillimuusika Eestis

Esimesed eestlaste pillikoorid tekkisid vennastekogudustes ja nende mõjupiirkonnas. See oli murdepunkt, millele järgnes eruroopalike kunstmuusika instrumentide laialdane kasutuselevõtt, õppimine/iseõppimine ja õpetamine. Esimene eestlastest koosnev orkester sündis teadaolevalt 1818. aastal Tartus, kui jõuluõhtul mängis vennastekoguduse palvemajas koos kümmekest pillimeest. Tegemist oli segaorkestriga, kus osalesid nii keel- kui ka puhkpillimängijad. Esimesel üldlaulupeol 1869. aastal Tartus astus üles neli puhkpilliorkestrit 56 puhkpillimängijaga, misjärel kasvas orkestrite arv plahvatuslikult. 1896. aasta VI üldlaulupeo ajaks tegutses Eestis juba ligi kakssada puhkpilliorkestrit. (Põldmäe 2020)

Orkestrimänguharrastus laienes oluliselt XIX sajandi lõpukümnnenditel ja aastal 1910 tegutses Eestis teadaolevalt 248 orkestrit-ansamblit (maal 186 ja linnades 62). Orkestriliikumise tekkeaegadest alates on instrumentaalkollektiivid olnud omamoodi muusikakoolideks, mille kaudu levis nooditundmine ja pillimänguoskus, mis on moodustanud olulise osa omamaise muusikahariduse püramiidi aluspõhjast (Kasemaa, 2020).

Puhkpilliorkestrite arvukuse tingis paljuski selle orkestritüübi praktiline pool: esineda saab nii sise- kui ka välitingimustes, instrumente saab mängida liikudes ja need on ilmastiku-kindlamad ükskõik millistest teistest pillidest. Puhkpillimuusikaga sai lisada üldrahvalikele tähtpäevadele pidulikkust. Puhkpilliorkestri karakterne kõla oli ärkamisaja avalikel üritustel oluline kaaslane, asendamatu energiaallikas ja ühtekuuluvustunde looja. Sageli olid orkestrite asutamise ja tegevuse eestvedajateks ärksamad koolmeistrid ja pastoriid. Pillide soetamiseks ja orkestrite edendamiseks tehti korjandusi, näitemänguõhtuid ning heategevuslikke tuluõhtuid. Mõnigi kord toetas ettevõtmist ka paikkonna mõisnik. (Põldmäe 2020)

Tänapäevased Eesti puhkpilliorkestreid ja -ansambleid, soliste, dirigente ning puhkpillimuusikast huvitatud inimesi koondab MTÜ Eesti Puhkpillimuusika Ühing (edaspidi EPÜ), mille eelkäijaks on Eesti Kooriühingu puhkpillimuusika sektsioon. Iseseisev EPÜ registreeriti 2003.aastal. Ühingu eesmärgid on fikseeritud põhikirjas (PUHKPY), mis kinnitati EPÜ üldkoosolekul 16.01.2010.

1. Puhkpillimuusika edendamine, harrastamine ja propageerimine Eestis ning välismaal.
2. Ühingu liikmete muusika-ja kultuurialane enesetäiendamine, rahvustunde hoidmine, orkestrite omavahelise suhtlemise ja seltsielu edendamine.
3. Ühingu liikmeskonda kuuluvate dirigentide, elukutseliste ja vabakutseliste muusikute kutsealaste, loominguliste, sotsiaalsete huvide ja õiguste kaitsmine ning esindamine tööandjate, nende ühenduste, riigiasutuste ning kohalike omavalitsuste ees.
4. EPÜ arendab oma majandustegevust sel määral, kui see on vajalik tema põhikirjaliste eesmärkide saavutamiseks. Ühingu majandustegevus ei tohi kujuneda omaette eesmärgiks ega ühingu liikmetele tulusaamise allikaks. Kõik ühingule laekuvad vahendid peavad olema suunatud põhikirjalise tegevuse arendamiseks.

Puhkpillimuusikute ja orkestrite huvides tegutseb EPÜ-le küllalt sarnase eesmärgiga teinegi, 2017. aastal loodud organisatsioon – MTÜ Puhkpillimuusika Koda (PMKODA), kes reklaamib end puhkpillimuusika edendamise priitahtliku kogukonnana, mille eesmärk on puhkpillimuusika arendamine ja mille saavutamiseks teostatakse järgmisi tegevusi (PMKODA):

1. Esitab oma seisukohti puhkpillimuusika arendamise küsimustes;
2. Toetab puhkpilliorkestrite/ansamblite loomist ja tegevust;
3. Toetab puhkpillimuusika loomist, levitamist;
4. Korraldab kontserte, konkursse ja festivale;
5. Korraldab koolitusi, infopäevi, töötubasid jmt;
6. Jagab valdkondliku teavet.

Põldmäe (2017) sõnul ei ole puhkpilliorkestrid Eestis kasvav liik, millest andis tema meelest märku 2017. aastal toimunud noorte laulupidu „Mina jään“, kus ületati puhkpilliorkestrite mängijaskonnaga vaevalt tuhande piir – osales 45 puhkpilliorkestrit 1050 mängijaga. „Varasematel noorte laulupidudel on arv olnud paarisaja võrra suurem. Liigi arendajatel ja juhtidel on palju teha, et tuua õppureid ja harrastajaid ning leida

puhkpillimängijatele uusi atraktiivseid väljundeid.“ Samas kirjeldab Põldmäe (2020) puhkpilliorkestrite liigidirigendina 2019. aasta laulupeoprotsessis kogetut, et on märgata selgesti orkestrite mängukultuuri suurt muutust. Ta tunnustab, et muusikaharidus on viimastel aastakümnetel tohutult edenenud, arusaam puhkpilliorkestri kõlakultuurist on muutunud ning orkestrijuhi ja orkestrantide teadlikkus ja vastutus soorituse eest on tohutult kasvanud. „Sellise edenemise nimel on suurt vaeva näinud dirigendid, pilliõpetajad ning loomulikult suur osa muusikaõppureid ja orkestrante. Meie orkestrite püüdlused on praegu kauni kõlapildi teenistuses. Selleks on oluline olla täpne dünaamikas ja artikulatsioonis. Kui lisada musikaalne ja balansseeritud mäng ning vabalt voolav fraseerimine, on orkestri kõla kuulajale rikastav ja nauditav.“

Põldmäe (2020) sõnul on Eesti esimestest külaorkestritest praeguseks välja kasvanud sadakond regulaarselt tegutsevat hobiorkestrit ning kaks riiklikult rahastatavat kutselist puhkpilliorkestrit: Politsei- ja Piirivalveorkester ning Kaitseväe orkester. Eesti Puhkpillimuusika Ühingu lehel on lisaks maakondlikele orkestritele välja toodud 5 üleriigilist orkestrit (mängijad tulevad kokku üle Eesti), mis on ellu kutsutud eesmärgiga suurendada orkestrite, orkestrijuhide ja mängijate omavahelist suhtlust. Need orkestrid on 1) Vabariiklik Orkestrijuhide Puhkpilliorkester, 2) Noorte Puhkpilliorkester, 3) Eesti Noorte Kontsertorkester, 4) Eesti Noorte Brass ja 5) Eesti Dirigentide Akadeemia Puhkpilliorkester.

Vahetult enne käesoleva lõputöö esitamist, 16.05. 2021, tuli uudis, et 2021 aasta 1. septembrist on kaitseväe 40-liikmeline professionaalne sõjaväeorkester täies koosseisus koondatud (Lomp 2021). Euroopa Orkestrite Föderatsiooni president Jüri-Ruut Kangur (2021) on oma Facebook`i postituses kirjutanud:

Orkester on Eesti üks kahest professionaalsest puhkpilliorkestrist, seega väga oluline sümfoonilise puhkpilliorkestrina ja on eeskujuks kogu liikumisele. Orkestril on oma iseseisev kõrgetasemeline kontserttegevus väljaspool tseremoniaalseid etteasteid ja kutselise puhkpilliorkestrina ollakse selle liigi lipulaev /.../ Orkestri sulgemine oleks löök kogu meie muusikaharidusele, sest kaob mõte õpetada professionaalsed puhkpillimängijaid isegi mitte selles mahus, mis praegu on, sest tööd sel alal professionaalse orkestrandina Eestis väga ei saa /.../ Selle orkestri kaotamine rahalises mõttes ei annaks kindlasti nii suurt kokkuhoidu, et see vääriks meie kultuuripildi häbistamist ja neid töökaotuse vaevusi paljudele muusikutele ja nende peredele.

1.3. Noored ja puhkpillimuusika

Noored saavad oma pillimänguoskuse muusikakoolides. Muusikakoolide tegevuse eesmärk on noortele muusikahariduse andmine riiklikust huvihariduse raamõppekavast lähtuvalt. Ülesandeks on noorte loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine ja professionaalse muusikahariduse õppeks tarviliku ettevalmistuse andmine. Muusikakool kui institutsioon kuulub huvikoolide alla ja seetõttu on selle õppekorralduse aluseks huviharidusstandard. Huviharidusstandard (§2 lõige 2) toob välja huvihariduse põhimõtted ja eesmärgid:

- 1) põhineb noorte osalusel ja vabal tahtel;
- 2) põhineb huvialade ja noorte võrdsel kohtlemisel;
- 3) toetab noorte arengut, iseseisvust, omaalgatust, initsiatiivi, aktiivsust;
- 4) pakub noortele eduelamusi ja tunnustust;
- 5) pakub noortele huvialaga tegelemise ja selle tunnetamise rõõmu;
- 6) arendab loovust ja sotsiaalseid oskusi;
- 7) on avatud, positiivne ja noori julgustav.

Muusikaalase huvihariduse andmine kujundab haritud inimesi, kes oskavad ja tahavad muusikat kuulata, hinnata, mõista ja seda ise luua, süvendades neis avatust ka teistele vaimsetele väärtustele. Muusikalise tegevuste kaudu saab edukalt kujundada ja arendada laste kultuurilis-sotsiaalset aktiivsust, väärtushoiakuid ning muusikalis-loomingulisi võimeid.

Noortele on väga oluline kuuluvuse vajadus. Sotsiaalne aspekt on pasunakooris täiesti tajutav, kus tunnuseks on individuaalse ja sotsiaalse õppimise tasakaal. Pasunakooris on isiklikku eeskju nii muusikalises kui sotsiaalses mõttes (käitumine, suhtlemine, hoolimine, toetus) andmas terve rida vanemaid muusikamehi/naisi. Ainult pidev õppimine ja harjutamine ei anna tugevat ühtekuuluvustunnet, olulisel kohal on vaba suhtlemine nii enne, kui pärast proovi ja ka vaheaegadel.

Raudla (2018) on välja toonud pika staažiga orkestrijuhi ja pedagoogi Vello Loogna arvamuse, et paelub tänapäeva noori palju rohkem kõiksugu arvutivärk ja tehnilised

vidinad kui traditsioonilised pillid. Ta nendib kahetsusega, et noorte huvi puhkpillimuusika vastu on jäänud viimasel ajal iga aastaga väiksemaks.

(Saar 2014) vahendab tromboonipedagoogi ja Rapla maakonna noorteorkestri dirigendi Tõnu Soosõrve mõtteid, et juurde on tulnud noori tublisid entusiastlikke õpetajaid ja dirigente, seega lootus pole kadunud. Ühest küljest tundub talle, et puhkpillidel läheb hästi, sest Eestis on teatud puhkpillikeskused ja mängijate tase tõuseb, kuid teisest küljest puhkpilliharrastajate-huviliste arv pidevalt väheneb. Soosõrv on lisaks selgitanud: „kui tekib sõpruskond, siis teised tahavad ka liituda ja asi paisub, kuid mul on olnud päris tublisid õpilasi, kes jätavad pillimängu katki, sest sõprade silmis pole see populaarne. Ka muud huvid, kaasa arvatud arvuti, suruvad peale. Praegu on selline aeg. Kas see kunagi pöördub, ei julge ma ennustada.“ Soosõrve arvates on see laiem hariduspoliitiline küsimus, sest käib „võitlus“ kõigi vahel, kes tahavad last enda alale tõmmata, seal aga pannakse talle kohe suur koormus peale. Ta leiab, et suunda saavutustele ja taset ei saa kõrvale jätta, aga esmaseks eesmärgiks võiks olla lapse arendamine mitmes erinevas valdkonnas.

Pöldre (2020) vahendab Lihula muusika- ja kunstikooli õpetaja ja puhkpilliorkestri dirigendi Mati Põdra tähelepanekuid selle üle, et paljudes maailma koolides kuulub puhkpilliõpe üldhariduse juurde ja et nii võiks olla kunagi ka meil. Põdra sõnul on solisti õpe ületähtsustatud ega soodusta orkestrite teket ega kestmist. Muusikakoolides on vähe orkestreid seetõttu, arvab ta, et neis on fookus vale – solistidel. Muusikakoolis peaks õpetaja ülesanne olema hoida õpilaste huvi nii palju üleval, et mõned neist tahaksid minna oma pilli edasi erialana õppima.

Pillimäng pole lihtne, selle õppimine vajab järjepidevust ja on ajakulukas - muusikalise alghariduse omandamiseks tuleb käia 7 aastat muusikakoolis ning lisaks instrumendi õppimisele ja järjepidevale harjutamisele tuleb õppida muusikateooriat ja muusikaajalugu.

1.4. Väike-Maarja puhkpillimuusika ajalugu

Puhkpillimuusika ajalugu Väike-Maarjas ulatub XIX sajandisse, aastasse 1896. Pika tegutsemisaja jooksul on olnud aktiivsemaid ja passiivsemaid perioode, on olnud ka mitmeid pause. Käesolev peatükk annab ülevaate pasunakoori tekke- ja ajaloost, dirigentidest ning pasunakoori taasloomisest 1995.aastal.

1.4.1. Pasunakoori ajalugu kuni 1973. aastani

Johan Kotli ettepanekul asutatud pasunakoori esimeseks juhiks oli Gustav Mälk, kes oli orkestri ees 1898. aastani. Instrumendid muretseti Saksamaalt taas Kotli eestvedamisel. Selle aja jooksul kujunes väikesest entusiastide rühmast tugev kollektiiv. Orkestritegevus oli heitlik – oli tõuse ja langusi, vahetusid dirigendid, vahepeal tegutseti ilma dirigendita ja orkestri tegevuses oli mitmeid pause.

Aastatel 1917–1919 valitses Väike-Maarja muusikaelus madalseis. Pasunakoor oli tegevuse lõpetanud, suurem osa Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi segakoori ja orkestri liikmeid võeti sõjaväkke. 1920. aastal hakati rääkima kohaliku muusikaseltsi asutamise vajadusest, et muusikariistadel oleks juriidiline peremees ning et koori ja orkestriga tehtav töö oleks stabiilsem. Väike-Maarja Muusika Selts asutati 1922. aastal, selle allüksused olid segakoor ja puhkpilliorkester. Orkestrijuhiks valis seltsi üldkoosolek Johannes Tillikase. (Leppik 2002)

1930.aastal sai orkestrijuhiks Jakob Aru, kelle käe all mängiti kuni 1940. aastani. 1938.aastal osteti Väike-Maarja Laenu- ja Hoiuühistu rahalisel toel uued pillid ning tegevus jätkus kuni 1940.aastani. 26. oktoobril 1940 sai Väike-Maarja Muusikaselts korralduse anda vabahariduslike organisatsioonide likvideerimiskomisjonile üle kõik seltsi varad, materjalid, arhiivid ja arvepidamine, sest selts kuulus Eesti NSV Rahvakomissaride Nõukogu poliitharidustöö korraldamise määruse alusel likvideerimisele. (Leppik 1996)

1942.aasta märtsis tulid endised VMMS-i juhatuse liikmed kokku ning otsustasid koori ja orkestri Jakob Aru juhtimisel uuesti tööle rakendada. Muusikaseltsi liikmete suuliste teadete põhjal katkes seltsi, sealhulgas pasunakoori tegevus lõplikult siis, kui sakslased rinde lähenemise tõttu 1944. aasta alguses Väike-Maarja Põllumeeste Seltsi hoone ja mõlemad koolimajad laatsarettideks muutsid. (Leppik 2002)

Esimesed sõjajärgsed teated pasunakoori tegevusest pärinevad 1952.aasta suvest, mil toimus Porkunis II laulupäev koos rahvakunstiõhtuga. 1950. aastate lõpupoole jäi Väike-Maarja kultuurimaja puhkpilliorkestri juhatamine Erich Venigile, kes oli ühtlasi ka kultuurimaja direktor. Puhkpilliorkester oli rohkearvuline, parimatel aastatel oli mängijaid üle 30. Võeti osa nii kohalikest kui piirkondlikest laulupäevadest, samuti üldlaulupidudest

Tallinnas. Orkester tegutses aktiivselt kuni oma dirigendi Erich Venigi pensionile minekuni 1973. aastal. Samal aastal lõpetas tegevuse ka orkester. Järgnevad 22 aastat elas Väike-Maarja ilma arvestatava puhkpilliorkestrita. Oli siiski lühiajalisi katsetusi – 1980. tavandiansambli näol, mis käis lahkunuid viimsele teekonnale saatmas ja 1988-1989. aastal Väike-Maarja Kutsekooli juures tegutseva väikesearvulise (7-8 mängijat) koosseisuna. (Taar & Vilu 2016)

Järgnev tabel (vt tabel 1) annab ülevaate Väike-Maarja orkestrite dirigentidest ja nende tegutsemisaegadest.

Tabel 1. Väike-Maarja Pasunakoori dirigendid

1896 -1898	Gustav Mälk	1928 -1930	Johannes Tillikas
1899 -1903	Madis Reisenbuk	1930 -1940	Jakob Aru
1905 -1912	Aleksander Kips	1942 -1944	Jakob Aru
1913	Jaan Port	1952 -1954	Jakob Aru, Tiit Karis
1914 -1916	Aleksander Kips	1954 -1957	Jakob Aru, Erich Venig
1922 -1924	Johannes Tillikas	1958 -1974	Erich Venig
1925-1927	Viktor Neuman (Neemre)	1995 -....	Vallo Taar

1.4.2. Taasloodud Väike-Maarja Pasunakoor 1995- 2020

Peale 22 aastast pausi hakkas puhkpillimuusikale Väike-Maarjas taas hinge sisse puhuma ja seda au sisse tõstma 1981.aastal Väike-Maarja Kultuurimaja direktorina tööle asunud Vallo Taar. Pasunakoori liikmete arv on selle asutamisaastast 1896 kuni tänaseni kõikunud 8 mängijast 1995. aastal kuni 37-ni 2006. aastal. Praegusesse koosseisu kuulub 29 liiget.

1980-ndatel tegutses Taari juhendamisel kultuurimaja juures väikesearvuline tavandiorkester, kes põhiliselt mängis matustel ja surnuaiapähadel. 1987. aastal käidi selle 7-liikmelise koosseisuga isegi tarifitseerimisel ja omandati II kategooria (Atesteerimisele kuuluva taidluskollektiivi pass 1987).

1988. sügisel alustas Taari juhendamisel tööd Väike-Maarja Kutsekeskkooli orkester. See oli väiksearvuline, 7-8-liikmeline koosseis, mis moodustus kooliõpilastest ning ühest meistrist – Allar Guitori. Kui kaks õpilast oskasid varasemalt mingil määral pilli mängida, siis teistele õpetas Taar puhkpillimängu nullist alates ise. 1989. kevadel õpiti selgeks mõned marsid, olid ka mõned esinemised ja sellega asi piirdus (Taar 1997).

1995. aastal, enne kultuurihooaja algust kutsus Taar valla infolehe vahendusel kokku puhkpillimänguhuvilisi, et luua kohalik orkester. 26. oktoobril 1995, mil Väike-Maarja rahvamajas tuli kokku kaheksa pasunameest, kellel oli tõsine soov ja plaan ühiselt musitseerima hakata, võibki pidada praeguse Väike-Maarja Pasunakoori algustähiseks. Esimesel kokkusaamisel oli Väike-Maarjast ainult üks entusiast – kokkukutsuja ja dirigent Vallo Taar ise. Ülejäänud mängijad olid Tamsalust, Rakkest, Kiltsist ja Simunast. Lepiti kokku prooviajad ning sellest ajast alates hakkasid rahvamajas kõlama mürtsuvad puhkpillihelid. Proovid toimusid 1-2 korda nädalas, vastavalt mängijate võimalustele. Nii on see tänaseni – proovid toimuvad kord nädalas, aga on ka perioode, kui proovid toimuvad kaks korda nädalas. See sõltub esinemistest, ülevaatustest jne.

Lisaks dirigent Vallo Taarile olid Väike-Maarja pasunakoori taasisutajateks Raivo Lina – klarnet; Vladimir Tsõganov – trompet; Vahur Elbre – trompet; Mart Mustma – trompet; Leo Pajuste – alt; Aare Limberg – tenor; Jakob Lamp – tuuba.

Taar, V. (2021a) sõnul:

„Pille ja noote ei olnud. Nootidega abistasid esialgu tuttavad orkestrijuhid. Pille käisin kohalikest kultuurimajadest kerjamas. Mõned pillid tuli ka oma raha eest osta. Abiks oli ka kohalik kultuurimaja (rahaliselt). Hiljem hakkas toetama, küll väikeste summadega (1000 eesti krooni aastas) kohalik omavalitsus. Aastatega toetus kasvas. Väga suur abi oli Eesti Kultuurkapitali toetustest. V-M Pasunakoor oli esimene taidlusorkester Eestis, mis kasutas susafoni (valge rõngasbass). Repertuaar (täheenduses – noodid) on alati suur probleem. Aastatega oleme siiski noodikapid-riiulid täis kogunud. Palju noote on ostetud, aga on ka tuttavatelt orkestrijuhidelt ja Eesti Kooriühingust saadud.

5.01.1996. esitati rahvamaja isetegevuslaste peol katkend F. Loewe'i muusikalist “Minu veetlev leedi” ja F. Beràti “Kodumaa”. Selleks ajaks oli mängijaid orkestris juba üle kümne. Kui teised kollektiivid esinesid laval, siis pasunakoor üllatas oma esinemisega rõdult, mis oli saalipubliku jaoks ootamatu ja uudne.

Üks esimesi suuremaid ja vastutusrikkamaid esinemisi peale taasloomist oli Väike-Maarja puhkpillimuusika sajanda aasta tähistamine kontserdiga, millel mängis pasunakooris juba 18 meest. Mäe (1997) kirjutab:

Kontsert leidis erakordselt sooja vastuvõtu, publik hindas ka kõrgelt detsembri algul oma 85.aatapäeva tähistava rahvamaja positiivset auras. Kaldma (1997) sõnul „Kava oli mitmekesine ja huvitav, esitus ja dünaamiline ja mõtestatud. Tuntav oli Vallo Taari nõudlik käsi. Värvide lisasid muusikakooli puhkpilliõpilaste esinemine, keda kuulajad eriti soojalt vastu võtsid. Seega on nende baasil ehk ka orkestrile järelkasv kindlustatud.

Kaldma on oma artiklis välja toonud ka tervitajad-õnnitlejad, kuhu lisaks kohalikele isetegevuskollektiividele lisandusid kultuuriosakond ja sponsorid. Tervitustelegramm saabus ka kultuuriministrilt. Esile tõsteti Vallo Taari töökust ja tõsist suhtumist muusikasse, nõudlikkust ja võimet orkestris leiduvaid võimalusi maksimaalset kasutada, samuti tunnustati pillimeeste püüdlikkust ja kohusetunnet.

Taar, V. (1997) sõnul:

Üks suuremaid probleeme hetkel on kindlasti pillide kvaliteet ja nappus, enamike vanus ligineb 30-le aastale. Osa pille on mängijate isiklikud, osa rahvamaja omad. Püüame lähiaastatel pille uuendada. Selleks oleme juba saanud toetust EV Kultuurkapitalilt, aga samuti Väike-Maarja Vallavalitsuselt.

Samas artiklis annab Taar, V. (1997) ülevaate orkestri hetkeseisust – 17 mängijat, kelle keskmine vanus on 42 aastat. Loodetakse, et peagi hakkab liituma noori, kes saavad pilliõpet Väike-Maarja Muusikakoolis ning kutsutakse ülespasunakooriga liituma.

1999. aastal korraldas pasunakoor esimese maakondliku puhkpillipäeva, mis tõi kohale viis maakonna orkestrit: Rakvere Linnaorkester, Tapa noorteorkester, Uhtna pasunakoor, Aseri-Viru-Nigula ühendorkester ja Väike-Maarja Pasunakoor. Külalisesinejana astus üles Tallinn Brass. „Iga orkester oli omanäoline ja võlus publikut erinevalt. Repertuaarivalik oli huvitav – pakuti klassikaseadeid, džässi, swingi, marsse jne. Saalis kuulas esinemisi hea publik, tänu kellele tundsid pillimehed end laval mõnusalt ja said kuulda hoogsaid ning kauakestvaid aplause.“ (Taar, M. 1999)

Pasunakoori jõudsale arengule aitasid kindlasti kaasa sõprusühendused Heikendorfi show-brassbändiga Saksamaal. Esimene kohtumine leidis aset 2000.aasta suvel - 11. Euromuusikapäeval. Orkestri aldimängija Metsman (2020) on meenutanud:

Ei osanud meist keegi ette kujutada, kuidas reageerib meie mängule publik, igatahes oli vastuvõtt vaimustav. Pärast esimest lugu oli pasunakoor ekstaasis. Külalismängijana kaasas olnud Heldur Saade Eesti Kooriühingust laulis kaasa. Saime tõelise feelingu.

Tänaeni meenutatakse seda reisi ja neid tundeid, mis valdasid orkestriliikmeid, sest esmakordselt saime näha sellist hulka tasemel kontsert- ja marsiorkestreid üle Euroopa. Enam oli osalejaid Saksamaalt ja Austriast, aga ka Taanist ja Norrast.

Eelnev kogemuse tõukel korraldas Väike-Maarja Pasunakoor 2001.aasta suvel II maakondliku puhkpillipäeva Heikendorfi Show-Brassbändi osalemisel. Järgnevatel aastatel oli Väike-Maarja orkester taas Euromuusika festivalidele oodatud.

Väike-Maarja Pasunakoori esinemisriietus oli esimestel aastatel rahvamaja vahenditega soetatud helesinine särk ning isiklikud mustad püksid-seelikud. Nähes, millised uhked vormid ja lisandid olid enamustel Saksamaa festivalil osalenud orkestritel, tekkis soov ja mõte soetada endalegi esinduslik esinemisvorm. Tolleaegse vallavolikogu liikme Ly-Ann Lehtmetsa eestvedamisel viidi läbi korjandus uute pintsakute ostmiseks, mille tulemusena koguti 12 000 krooni. Puudujääv summa saadi Eesti Kultuurkapitalilt ning 2001. aasta suveks oli Väike-Maarja Pasunakoor varustatud uhkete hallikassiniste vormipintsakutega (Taar,V. 2007).

Väike-Maarja Põllumeeste Selts 120 ...(2016) artiklis kirjeldatakse Väike- Maarja Pasunakoori seisu järgmiselt:

Orkestris on muusikuid 26, enamik neist Väike-Maarjast. Täiendust orkestri ridadesse kasvatab Väike-Maarja muusikakool. Väike-Maarja Pasunakoor on kahel korral osalenud Heikendorfi euromuusikapäevadel Saksamaal. 2006. aastal saavutas Väike-Maarja Pasunakoor Heikendorfis Saksamaa kontsertklassis III kohaja I kategooria. See sündmus oli oluline ka silmaringi laiendamiseks. Juba esimesel korral, 2000. aastal kogeti, milliste pillide ja vormidega, millise entusiasmiga mängivad isetegevuslikud puhkpilliorkestrid üle Euroopa. Saksamaalt naastes algas kollektiivi uus ajajärk: telliti tänapäevane vorm, alustati pillipargi uuendamisega.

25 aasta sisse mahub Väike-Maarja Pasunakooril hulgaliselt kontserte, reise, osalemisi maakondlikel ja üleriigilistel laulupidudel ja festivalidel. On käidud kontsertreisil Soomes, osaletud Tartu puhkpillipäevadel „Mürtsub trumm“ ja Hiiumaa puhkpillipäevadel. Meeleolukad on olnud osalemised Narva-Jõesuus toimunud puhkpillilahingutes, kontserdid Tallinnas Raekoja platsil, Estonia kontserdisaalis, avatud talude päeval reisides ühest talukohast teise, spordivõistlustel, mõisapäevade jne. Kõik nulli ja viiega lõppevaid juubeleid on tähistatud kontserdiga, eesmärgiks populariseerida puhkpillimuusikat, motiveerida muusikuid ja hoida kogukonna huvi puhkpillimuusika traditsioonide vastu.

29.oktoobril 2016 tähistasid Väike-Maarja Põllumeeste Selts ja Väike-Maarja Pasunakoor ühise kogukonnapeona põllumeeste seltsi ja esimese puhkpilliorkestri asutamise 120. aastapäeva. Lugusid pasunakoori asutamisest 1896 ja taasasutamisest 1995 kajastatakse Väike-Maarja valla Infolehes. Samas on antud põgus ülevaade aja jooksul toimunud esinemistest Eestimaal ja Euroopas.

Väike-Maarja Põllumeeste Selts 120 ... (2016) artiklis on öeldud: Aastate jooksul on pasunakooril esinemisi olnud tublisti üle 200. Eesti on risti ja põiki läbi sõidetud ning läbi mängitud: Narva, Valga, Tallinn, Tartu, Hiiumaa, Saaremaa ja Abruha ning nende vahele jäävad paigad. Põnevamad esinemised on olnud Tallinna Raekoja platsil, Tallinna Loomaaias, Pirita kloostis, Jäneda talupäevadel, Tõrva loodusfestivalil, Narva lossipargis, festivalil „Tori ööd ja päevad“, Narva-Jõesuu puhkpillilahingus ning suvehooaja alustamisel, Emumäe laulmise peol, Kundas, Jõgeval, Rakveres ... Kõikidel suurematel kohalikel üritustel mürtsub ikka Väike-Maarja Pasunakoor. Alates 1996. aastast on orkester osalenud kõikidel Eesti Vabariigi laulupidudel. Kollektiiv on esinenud ka Leedus, Soomes ja Saksamaal.

Pasunakoori 25. juubeliaasta 2020.a. oli vaatamata piirangutele suurte kontsertide aasta. 9. veebruaril toimus Väike-Maarja Pasunakoori talvekontsert, mis pakkus kuulamist klassikast rockini. Kontsert oli ühtlasi eksamiks abidirigent Taavi Taarile, kellel oli lõpetamisel Viljandi kultuuriakadeemia. Saalis istus publiku hulgas ka eksamikomisjon. Rõõmsat elevust tõi külaliskollektiiv vokaalansambel H-RAM Viljandist kultuuriakadeemia tudengitest. Orkestrit juhatasid Taavi ja Vallo Taar. (Taar, V. 2020)

Enne koroonapuhangut jõudis pasunakoor 6.detsembril 2021 juubelikontserdiga tähistada oma 25. juubelikontserti, millest kirjutas Uuspõld (2020):

Homme tähistab Väike-Maarja Pasunakoor Väike-Maarja seltsimajas kontserdiga oma 25 aasta juubelit. Dirigent Vallo Taar lubab rõõmsat muusikavalikut ja kaasa teeb Karl Madis. Väike-Maarja Pasunakooril täitub veerandsada aastat ning sinna kanti on ka praeguste orkestrantide keskmine vanus.

Dirigent Vallo Taari (2021b) sõnul:

Väike-Maarja Pasunakoori 25 aasta sisse mahtunud palju esinemisi ja rohkelt pilliproove. Tahaksin tänada kõiki muusikuid, kes osalesid sellel kontserdil, ja ka neid, kes mingil põhjusel ei saanud osaleda. Tänan suurepäraselt publikut! Tänan kõiki õnnitlejaid! Tänan kõiki toetajaid ja sponsoreid, kes on meile selle 25 aasta jooksul abiks olnud! Väike-Maarja Pasunakoor mürtsub edasi.

Väike-Maarja Pasunakoor on väga tihedalt seotud Väike-Maarja Muusikakooliga, sest mängijate järelkasv tuleb just sealt. Võib öelda, et kui poleks muusikakooli, poleks ehk ka orkestrit. Pilliõppe eesmärk on, et õpilane saaks juba õppimise ajal osaleda suuremates kollektiivides ja ka siis, kui ta on kooli lõpetanud. Nii ei katke side muusika ja pillimängu

oskusega. Oluline on, et noortel oleks huvi ja motivatsioon õppida puhkpille ning arendada oma oskusi orkestris. Lisaks annab orkestris osalemine noortele suurepärase võimaluse vaba aja kasulikuks sisustamiseks. Ühine muusika loomine on hea võimalus samade huvidega inimestel kokku koguneda, teha midagi, mis neile meeldib ning leida mõttekaaslasi. Kurb ja paratamatu on see, et kooli lõpetades lähevad noored laiali – kes kuhu edasi õppima. Meie õnn, et paljud muusikakooli vilistlased mängivad endiselt edasi ja külastavad oma kooli meelsasti ka hiljem. Vaksi (1937, lk 12) sõnul on puhkpillimängijal vaja väga spetsiifilisi isikuomadusi: hea muusikaline kuulmine, hea muusikaline mälu, võimekus taluda otsekohest, püsivus ning hea tervis. Samuti on oluline sotsiaalne pool: “Inimesele kui seltskondlikule olendile on oluline muusika loomise ja nautimise juures ka sotsialiseerumine.” (samas, lk 12).

Muusika, mida loob orkester, on hea mõjuga vaimsele tervisele. Inglise Kuninglik Filharmooniaorkester on teinud uuringu, milles selgus, et isolatsioonis olles on käegakatsutavat ja püsivat positiivset mõju oma tervisele ja elustiilile tunnetanud 65% vastanutest, neist 35% leidis orkestrimuusika rahustava toimega olevat. 18% vastanutest väitis, et orkestrimuusika aitas tuju tõsta pandeemia ajal. (Orchestral Music ... 2020)

Väike-Maarja Pasunakoor oli üks esimesi huviringe Väike-Maarja vallas, kes moodustas mittetulundusühingu Väike-Maarja Pasunakoor, mille eesmärgiks oli oma tegevusega propageerida, arendada ja edendada puhkpillimuusikat, koondada ja ühendab puhkpillimuusikast ja -mängust huvitatud isikuid, propageerida muusikaga tegelemist ja kaasata tegevusse sellest huvitatud noori (MTÜ Väike-Maarja Pasunakoori põhikiri 2004). 1.04.2004. koostatud asutamislepingule on alla kirjutanud Vallo Taar, Meelis Allsoo, Ivar Lass, Margit Kalter, Aare Limberg, Peeter Albi, Mart Lepik, Aivo Kruup, Valdek Haljaste ja Anti Taar. 01.06. 2004 sõlmisid Väike-Maarja Vald ja MTÜ lepingu koostöö mõlema poole edasise arengu eesmärgi nimel, anti üle pillipark, lepiti kokku ruumide tasuta kasutamisele andmine, osalemise finantseerimine ja pasunakoori kohustuslikud esinemised valla suursündmustel ning osalemise üldlaulu- ja tantsupidudel.

1.4.3. Pasunakooriga seotud isikute mälestuste kogumine

Käesolevasse peatükki on koondatud seni avaldamata faktid ja mälestused, mida Väike-Maarja Pasunakoori endised ja praegused liikmed seoses pasunakoori 25.aastapäevaga meenutanud on. Palusin liikmetel oma mõtted avaldada vabas vormis, vastajate palvel siiski sõnastasin 10 suunavat küsimust (vt lisa 1), mis olid pigem pidepunktid, millele soovi korral toetuda. Mälestusi kogusin nii suuliselt kui kirjalikult. Vastustest 11 olid kirjalikud ja kaks telefonivestluses saadud. Ülevaate mälestusi jaganutest annab tabel 2.

Tabel 2. Mälestusi jaganud orkestrandid ja dirigendid

Jrk	Nimi	Tähis	Vanus	Instrument/ roll orkestris	Staaž orkestris
1.	Aare Limberg	AL	67	bariton I	25
2.	Aivo Kruup	AK	63	tuuba	24
3.	Eili Rückenber	ER	56	löökpillid	12
4.	Hanna-Mari Soidla	HMS	24	altsaksofon	8
5.	Hendrik -Villem Sepping	HVS	19	kornet	5
6.	Johannes Sepping	JS	24	flööt	6
7.	Kristjan Tropp	KT	16	baritonsaksofon	3
8.	Ott Tedro	OT	26	löökpillid	13
9.	Rein Kurg	RK	73	kornet I	18
10.	Taavi Taar	TT	31	kornet I, abidirigent	22
11.	Vahur Elbre	VE	62	kornet II	25
12.	Vallo Taar	VTa	67	dirigent	25
13.	Vladimir Tsõganov	VTs	81	kornet II	25
14.	Mare Taar	MT		marsijuht/ juhatuse liige	25

Suunavate küsimustest lähtuvalt kogunes mälestusi järgnevatel teemadel: 1) orkestriga liitumine, 2) repertuaar, 3) motivatsioon, 4) ühtsustunne, 5) väljasõidud/esinemised, 6) tunnustus, 7) lõbusad seigad, 8) dirigent, 9) kollektiivi omanäolisus ja 10) järjepidevus. Nendele kategooriatele toetudes olen koondanud orkestrantide mälestused.

1. Orkestriga liitumine

Mälestustes kajastati, kuidas kõik alguse sai ning missugused olid eeldused, et saaks orkestrisse mängima.

VTa: Väike-Maarja PK sünniloos olid olulised 2 inimest: Jakob Lamp ja Mare Taar. Jakob Lamp oli vana tuubamängija, kellega vahel matusel mängisime. Jakob ajas muudkui peale, et hakka orkestrit tegema. Mare Taar aga võttis asja tõsisemalt ja soovitas valla infolehte üleskutse panna. Mina ei uskunud, et sellest midagi välja tuleb. Ei uskunud, et keegi üldse ühendust võtab.

HVS:10-aastaselt saatsid mu vanemad mind muusikakoolikatsetele, vanemad otsustasid flöödi kasuks. Üheks kaalukausiks oli kindlasti see, et puhkpilli õppides pead ühel hetkel liituma pasunakooriga. Kui algas kolmas aasta flöödiõpinguid, lisanduski sinna juurde ka mängimine Väike-Maarja Pasunakooris. Esimesed korrad, kui ma orkestriproovis käisin, olid väga hirmuäratavad. Väga harjumatu oli pilli mängida, kui ma ennast ise ei kuulnud. Sellepärast hakkasingi kõvemini mängima, mistõttu Vallo loo pooleli jättis ja ütles, et ma vaikselt mängiks.

HMS: Õppisin muusikakoolis viiulit, kuid pärast selle lõpetamist tundus õige valik minna õppima mõnd puhkpilli. Valituks osutus saksofon. Mäletan, et Vallo ütles kohe alguses, et kui puhkpilli, siis orkestrisse. See mõte ei tundunud mulle sugugi vastukarva käivat. Neljapäeval või ka pühapäeval olen ma kindlasti pasunakooris ja sel ajal ei ole mind võimalik kätte saada. Ka elukaaslane teab, et pasunakoor on midagi, kus ma tahan alati kohal olla.

JS: Pasunakoori minek tuli kuidagi väga sujuvalt. Ma teadsin, et kuna ma õpin trompetit, siis ma lähen orkestrisse. Mul ei tulnud mõttesegi, et kuidas mitte minna.

TT: Liitusin orkestriga üheksa aastaseks 1999 a. Olin juba paar aastat trompetit Väike-Maarja Muusikakoolis õppinud ning minu õpetaja ja ühtlasi ka puhkpilliorkestri dirigent Vallo Taar suunas mind orkestrisse. See oli suurepärane lüke ning toetas ja motiveeris ka minu edasisi trompetiõpinguid. Noorte jaoks on orkester väga tugev treening pillimängu oskuse osas, arendab meeskonnatööd, distsipliini ja ambitsioone karjääriredelil kõrgemale jõuda (alustad lihtsamate partiidega, kuid tõused karjääriredelil vastavalt oma oskuste arenemisega ning partiid muutuvad keerulisemaks). Abidirigent sai minust õpingute ajal TÜVKAs, kus õppisin paralleelselt orkestrijuhtimist. See oli suurepärane võimalus praktiseerida ja eksam sooritada enda koduorkestriga.

ER: Muusikakoolis ei ole ma käinud, aga olen õppinud aastatega nooti lugema. Minu pillimängu oskus tuleneb pigem heast rütmitajust ja muusikalisest tunnetusest. Mäletan

hästi oma esimest esinemist, see oli laulupidu Tallinnas. Mängisime siis Otiga kordamööda soolotrummi ja marssida tuli järjest 7 km.

VTs: *Väike-Maarja orkestrisse kutsus mind Vallo Taar, kes tuli mulle Simunasse ootamatult külla ja tegi ettepaneku mängima tulla. Mul oli endal pill ka olemas. Üllatas, et ajal, kui orkestrid olid paljudes kohtades üldse töö lõpetanud, hakkas Väike-Maarjas orkester hoogsalt tegutsema.*

AK: *Mind kutsus mängima trompetimängija Vahur Elbre. Tahtsin väga mängida.*

2. Repertuaar

VTa: *Aastal 2020 andis kollektiiv 2 täiemahulist kontserti, mille repertuaar ei kordunud. Väiksemate ürituste ja suve jaoks on kergem repertuaar. Oluline on, et kava ei tohi olla liiga raske ning peab meeldima mängijatele.*

VE: *Repertuaar meeldib. Võiks olla rohkem rahvast kaasavaid lugusid kus saaksid kaasa laulda.*

TT: *Repertuaarivalik on kirju. On nii vanu Eesti marsse kui ka uuema ajastu poppmuusikat. Esimesele variandile krimsutavad noored küll pisut nina aga mõistan, et vajalik ka sellist asja mängida, kuna kuulajaskond on erinevates paigus väga mitmekesine ja põlvkondadena esindatud.*

HMS: *Mulle meeldib repertuaarivaliku puhul suur varieeruvus. On nii klassikalisemaid kui ka kaasaegseid lugusid. Minu arust on äärmiselt oluline see, et valiku puhul arvestataks mängijate soovijatega, senini on seda kindlasti tehtud. Lemmiklugusid on väga keeruline valida, aga vist meeldib kuidagi eriliselt Valgre popurrii ja jala paneb alati takti kaasa lööma ka „Disco lives“.*

HVS: *Mina isiklikult sooviksin repertuaari rohkem levinuid ja tuntuid lugusid, mida publik koheselt ära tunneks. Minu lemmiklood on kindlasti "Macarena", "Soul bossa nova" ning "Kariibi mere piraadid".*

AK: *Repertuaar on hea ja midagi väga muuta ei näe põhjust. Meeldib swing.*

ER: *Repertuaari paneb kokku dirigent ja olen meie koosseisu repertuaariga rahul. Mulle endale meeldivad üldiselt rütmikamad lood. Kindlasti erinevad marsid.*

OT: Minu lemmiklood on Gary Glitter „The Hey Song“, „Jää vabaks Eesti meri“, „Ameerika patrull“ ja „Elevandi marss“.

3. Orkestris osalemise motiivid

JS: Kui nooremas eas oli põhiliseks motivaatoriks sõpruskond, siis ajapikku on selleks saanud muusikaarmastus ja teatud tüüpi kohustus. Kuna ma tunnen, et pasunakooril on olnud oluline osa minu noorukieas, siis usun, et nüüd oleks paslik pasunakoorile nõu, jõu ja pillimänguga niipalju, kui võimalik abiks olla.

ER: Ilmselgelt, kui sa Väike-Maarja Pasunakooris juba tegutsed, siis saab see olla isiklik valik ja üks rahuldust pakkuv võimalus eneseteostamiseks.

KT: Ma arvan, et Väike-Maarja pasunakoori võlu on sellises meeldivas õhustikus, mis saadab proove ja kontserte.

VE: Orkestris pilli mängimas käimine on vaheldus iga päeva tööle, enesearendamine ja motiveerib ka välja sõidud esinemistele.

VTs: Pillimäng on elurõõm.

RK: Motiveerib see, et meie orkestris mängitakse rõõmuga, südame ja huviga, ei tehta tuima tööd.

4. Ühtsustunne

AK: Läbisaamine on hea vaatamata vanusevahele. Ei mäleta, et kunagi oleks olnud muret väikestega. Keegi ei ole kadunud ega pahandusi teinud.

OT: Alati ei ole lihtne proovideks või esinemisteks aega leida. Aga saab hakkama, käisin isegi ajateenistuse ajal esinemistel. Pasunakoor ja meie meeskond on kokkuvõttes väärt, et aega ja võimalusi kokkutulemiseks leida.

TT: Omavaheline läbisaamine on olnud hea. Siinkohal tuleb tõdeda, et orkestrijuhth oskab omavahelistest läbisaamistest rohkem rääkida, kuna tema hoiab kampa koos ning kõik orkestriliikmed on isiksused ja suhtumisi on seinast sein.

KT: Pasunakoori puhul jääb silma väga tugev ühtekuuluvus, inimesed tunnevad üksteist hästi ja orkester on mängijatele mõnus ajaveetmiskoht pärast töö- või koolipäeva. Eks iga kollektiiv ole oma juhi nägu ning kindlasti ei saa jätta rääkimata ka dirigendi panusest.

HMS: Usun, et kui ei oleks head koostööd ja läbisaamist, siis ei oleks orkester ka nii kaua püsinud ja püsimängijaid ei saaks üles lugeda. On ju ikka nii, et kui kollektiivis on lahkkelisid ja konflikte, siis leitakse kuskilt mujalt see väljund.

HVS: Põlvkondade vahel on ikka erinevusi, nii jututeemade kui ka maailmavaadete kohapealt. Kuid kui mõelda selle peale, et kuidas pilli mängides koostöö sujub, siis on kohe näha, et muusika kõnetab kõiki ühtemoodi.

JS: Omavaheline läbisaamine on alati olnud positiivne ja toetav. Eks muidugi on liikmed erinevates vanusegruppides ning suhtlevad peamiselt ikkagi omaealistega, kuid see ei tähenda, et pasunakooris oleks leerid, kes omavahel absoluutselt läbi ei käi. Peamised probleemid on tekkinud nende liikmetega, kes proovides või esinemas käia ei taha.

AL: Läbisaamine on hea. Noored mängijad arenevad kiiresti ja tunnevad end orkestris kindlalt.

5. Väljasõidud ja esinemised

HR: Üle Eesti on meid palju esinema kutsunud ja meeldejäävaid olukordi on olnud muidugi palju. Aga kui midagi konkreetselt välja tuua, siis kindlasti meenub esinemine keset metsa RMK metsaistutustalgutel. Oleme esinenud loomaaias kardioloogia osakonnale. Meenub ka kunagine ülesastumine Torma kirikus. Mäletan, et kui mängu alustasime ning esimesed noodid kuuldavale lasime, siis ilmusid põranda aukudest välja hiired ja põgenesid. Võimas oli ka Narva Jõepromenaadi avamine, vene rahvusest publik on alati emotsionaalne ja tänulikult vastuvõtlik. Unustada ei saa ka Saaremaa laulupidu, kus oli uhke rongkäik. Aga oleme oma orkestriga saatnud ka Tõnu Kilgast ja Karl Madist, ühisesinemine nendega oli samuti meeldejääv. Enamasti on ülesasumised suvehooajal, eriti tihedad on juuli ja august. Üritused on enamasti nädalalõppudel.

AL: Tipphetked on olnud väljasõidud Saksamaale Heikendorfi euromuusikafestivalile, samuti Soome sõprusvaldadele. Alati on väga meeldiv laulupeo rongkäigul mängimine. Meelde on jäänud sõprusvalla Kaarma külastamine koos sõiduga Abrukale, Hiiumaa puhkpillipäevad, väljasõidud Lõuna-Eestisse, osalemine Tartu puhkpillipäevadel ja kohalikel valla üritustel.

HMS: Esinemised meeldivad väga ja seda mitmel põhjusel. Olen saanud näha väga erinevaid paiku, ise ei pruugi sellistesse kohtadesse sattudagi. Just esinemised ja

väljasõidud on need, mis ühendavad. Ollakse ju mitmeid tunde, isegi päevi koos. Esimene väljasõit on eredalt meeles, see oli Saaremaale. Päevi koos olles sai päriselt aru, kuhu sa sattunud oled ja milliste inimestega on tegemist. Mul endal on meeles ka need esinemised, kus uutel mängijatel on olnud esimene proovikivi, kuidas teiste ees mängida. Eks minus tuleb nendel juhtudel välja õpetaja pool, kus soovin kohe aidata ja appi tõtata, kui keeruliseks läheb. Tihtipeale ollakse üllatunud, kui palju ma olen Eestis ringi käinud, just tänu pasunakoori esinemistele.

JS: Pasunakoorielu üks parimaid aspekte on kindlasti esinemistel käimine, tänu pasunakoorile olen saanud käinud loendamatutes Eestimaa paikades, kuhu võib-olla muidu polekski sattunud. Kõige eredamalt on meeles pikemaajalised väljasõidud nagu näiteks laulupeod ning erinevad laagrid (nt. Võsul).

HVS: Ikka on huvitav külastada uusi kohti, kuhu varem sattunud ei ole. Kõige eredamalt on vist meeles ikkagi laulupeod ja Hiiumaa.

TT: Väljasõitudest on minul kõige armsamalt meeles meie esimene festivalil käimine Saksamaal. Siis ma veel suurem asi mängumees ei olnud aga sain olla kasulik noodikorjajana. Orkester marssis, mina nende järel ning kellel noot tuulega lendu pani, olin mina oma ametit täitmas ning tõin selle noodi ära.

VE: Väljasõitudest eredamalt meeles Saksamaal Heikendorfis käimine. Väljasõitudel näeb kohti ja asju mida tava külastajana ei näe. Kambaga koos on alati kes teab nende kohtade eripära ja kohalugusid.

AK: Kõige eksootilisem oli sõit Abrukale kuhu tavaliselt ei sattu.

MT: Lisaks Heikendorfi muusikafestivalidel osalemisele meenuvad mulle toredad esinemised Hiiumaal kohvikute päevadel, Helme Loodusfestivalil, Tartu puhkpillipäevadel „Mürtsub trumm“, Jäneda Talupäevadel, Tallinnas Raekoja platsil, Tallinna Loomaaias, väljasõit Lõuna-Eestisse jne. Emotsiooniderikkad on olnud laulupeorongkäigud. Sellised ühised ettevõtmised seovad ja annavad motivatsiooni edasiseks tegevuseks.

6. Tunnustus

RK: Seni on hinge jäänud Saksamaalt euromuusikafestivalilt tulek, kui saime kontsertkategoorias III koha. Laeval õhtuse programmi alguses teatas konferansjee, et laeval orkester, kes viib koju karika Saksamaal toimunud puhkpillifestivalilt. Saime suure

aplausi osaliseks ning laeva meeskonna poolt anti üle kingitused. Minu pillimehe hing on haige, et tervis on takistanud edasi mängimist.

AK: Minu tuttavad kiidavad repertuaarivalikut. Pidavat tekitama hea tuju.

HMS: Lähedased on alati esinemistel vaatamas. Usun, et nad tunnevad eelkõige uhkust ja tänu, et on loodud võimalus muusikaga olla.

HVS: Väike-Maarja Pasunakoor on kahtlemata üks Väike-Maarja valla au ja uhkus. Sinna kuulumine tekitab kindlasti mingil määral kõrvust tõstetud tunde.

JS: Igäiks, kellele ma olen öelnud, et ma orkestris käin, imestavad ja ütlevad, et see on väga imekspandav ja äge, et selline võimalus mulle antud on. Meenutades kõiki üritusi, kus me mängimas oleme käinud ja mis auhindu me võitnud oleme, ütlesin mina, et me oleme suhtelist tuntud ning ju siis ka heal tasemel.

7. Lõbusad seigad

VE: Kõige enam naljadest meenub esimene Saksamaale sõit, kus trummimees oli tarvitanud ülemäära alkoholi ja ei osanud Taanis praamilt maha tulla. Olla küll teed küsinud, aga keegi ei saanud eesti keelest aru. Selleks, et ennast arusaadavamaks teha ja selgitada kust ta tuleb ja kuhu teel, üritas ta enda sõnadel punase pliiatsiga sini-must-valget lippu joonistada.

AL: Vabaõhu esinemistel tuleb vahel valmis olla kiireks reageerimiseks järgmise loo valikul, kui ootamatutel põhjustel tuleb kookulepitud kava muuta. Kuna dirigent pole suu peale kukkunud, siis kuni pillimehed nooti otsivad, saab ta alati rahvaga ühele meelele.

HMS: Nalja on saanud palju, ikka väga palju. Kuidagi on meeles see, et alati kui proov hakkab lõppema, siis Vallo ütleb: „Lähme koju, aga kelle koju, vot selles on küsimus!“. Ühest proovist on meeles ka see, kui tuubamängija mängis valet lugu. Saime juba looga poole peale, kui ikkagi Vallo katkestas, sest midagi nagu oleks valesti. Pärast tuubamängija ise avastas, et oih, hoopis vale lugu oli ees.

HVS: See on seotud ühe esimese looga, mida ma pasunakooris mängisin. Juba enne esimest ühist proovi ulatas pasunakoori dirigent Vallo Taar mulle ühe mustade kaantega mapi, kus oli sees hulk erinevaid flöödi partiisid, mida ma siis pidin õppima hakkama. Pärast mõningat ühist proovi, sai mu lemmiklooks mapis esimesel leheküljel olev

välismaine lugu mille täpset pealkirja ma kahjuks ei mäleta. Kuna pealkiri oli ilmselt leedu keeles, oli pikka aega teadmata, mis küll selle loo nimi võiks olla. Mäletan, kuidas kõik orkestriliikmed pakkusid oma variante, lähtudes loo atmosfäärist, oma slaavi keelte oskustest või oma huumorisoontest. Neid väljapakutud pealkirju mul küll meeles pole, kuid siiani on meeles loo tõeline tõlgitud pealkiri. Selle hõikas välja dirigent ühel esinemisel ning selleks oli lihtne ja konkreetne „Isa läks metsa“.

8. Dirigent

JS: Üks Väike-Maarja Pasunakoori hindamatuid väärtusi on kahtlemata dirigent Vallo Taari huumorimeel. See on justkui liim, mis kogu seda ühendust koos hoiab. Kõige paremini avaldub Vallo huumorimeel esinemistel, kui peab publikule lugusid tutvustama ning nendel proovihetkedel, kui keegi on suutnud Vallo vihaseks ajada.

KT: Eks iga kollektiiv ole oma juhi nägu ning kindlasti ei saa jätta rääkimata ka dirigendi panusest. Juba mõte väikeses alevikus kokku panna pasunakoor tundub väga raskesti teostatava ideena, kuid Vallo on seda suutnud ning veelgi enam, koolitanud pasunakoorile ka järelkasvu, kellele meeldib käia orkestris mängimas.

TT: Dirigendi olulised omadused on sihikindlus, tohutu töökus, dirigent peab olema teatud määral psühholoog, kasuks tuleb hea ja meeldiv suhtlemisoskus. Kõik need omadused on meie dirigendil olemas, lisaks hea huumorimeel ja ettenägelikkus. Olen tema käe all õppinud instrumenti ning ta on loonud suurepärase võimaluse karjääriredelil tõusta – minust on saanud abidirigent.

VTs: Üllatas, et ajal, kui orkestrid olid paljudes kohtades üldse töö lõpetanud, hakkas Väike-Maarjas orkester hoogsalt tegutsema. Dirigent hoidis tuju üleval, mis hoiab koori koos. Sai nalja ja naeru.

RK: Dirigent oli väga abistav ja hea huumoriga. Kui oli vaja korrale kutsuda, siis ikka naljaga.

MT: Orkestri dirigent on hea huumorisoonega ning publik ja ka pasunakoor ootavad tema vahvaid mõttevälgatusi ja teraseid tähelepanekuid heatahtlikus, talle omases huumorivõttes.

9. Kollektiivi omanäolisus

VE: *Meie orkestri eripära on kindlasti marssimine.*

TT: *Orkester erineb teistest juba visuaalselt. Meil on ilus vorm. Lisaks oleme maapiirkonna kohta suur orkester ja meil on palju noori, mis näitab, et huviharidus toimib ning selles töötavad oma ala spetsialistid. Pilligrupid on meil üsna mitmekesised, millele rõhutab fakt, et ka pealinna orkestrid on meilt mingi vahe liikmeid laenanud.*

ER: *Mulle meeldib meie vorm, see on soliidne ja esinduslik.*

HMS: *Kui teised orkestrid võtavad kõike väga tõsiselt, siis meiega on alati kaasas naer, hea tuju ja vaba olemine. Usun, et see on ka edu toonud. Elus on nii palju asju, mille pärast muretseda, muusika ei tohiks olla üks nendest.*

JS: *Väike-Maarja Pasunakoori eristab teistest orkestritest tihe side Väike-Maarja Muusikakooliga ning pasunakoori suurus ja tegutsemisaeg vaatamata Väike-Maarja väiksusele.*

HVS: *Kollektiivi omanäolisus peitub põlvkondade erinevuses. Meil on nii pensioniealisi, kui ka noori koolilapsi.*

TT: *Meil on ilus vorm. Lisaks oleme maapiirkonna kohta suur orkester ja meil on palju noori, mis näitab, et huviharidus toimib ning selles töötavad oma ala spetsialistid. Pilligrupid on meil üsna mitmekesised, millele rõhutab fakt, et ka pealinna orkestrid on meilt mingi vahe liikmeid laenanud.*

AK: *Erineme teistest repertuaari poolest. Inimestele meeldib see muusika, mida mängime ja see ongi põhiline. Lihtsuses peitub võlu. Rahvas rahul ja ise rahul.*

AL: *Kui kõik pillirühmad täidetud võib mängida mida iganes.*

MT: *Vormirõivad valmisid 2011.aastal. Vormirõivasteks sobiva kanga leidsin mina, käesoleva lõputöö autor. Vormide disainimiseks võtsin ühendust Väike-Maarja neiu Kristel Prikkoga, kes oli õppinud rõivadisaini. Dirigendi soovid olid eelkõige mugavus seistes, istudes ja käte tõstes pillimänguks, taskute olulisus ja suurus (et saaks marsinoote taskus hoida) ja vorm ei tohiks olla detailiderohke. Seega lihtne ja samas ka atraktiivne ning eesmärgipärane. Õmblustöid teostas Stoola OÜ, mida juhtis naine õmbluse meisterklassist – Maila Luht, kelle professionaalsel soovitusel tehti mõned muudatused. Meie koostöö*

sujus väga hästi ja eesmärgipäraselt, Luht käis Väike-Maarjas ise orkestrante mõõtnas ja kostüümi proove läbi viimas. Pilotkad tegi peakatete õmblemisele spetsialiseerunud Velmard AS, mis oli üks juhtivaid vabrikuid nii Baltikumis kui Skandinaaviamaaades. Kokkuvõtvalt võib öelda, et tulemusega jäid kõik osapooled rahule.

10. Pasunakoori järjepidevus

J: Orkestri ees dirigeerimine on kõige lihtsam osa. Orkestri kooshoidmine on raske osa. Peab tagama järelkasvu ning suureks abiks sellele on Väike-Maarja Muusikakooli puhkpilli osakond. Paraku koolinoored ei jää igaveseks, sest üks hetk lähevad nad teistesse linnadesse ülikooli või tööle. Orkestrijuhth peab suutma ette mõelda ja olema omaette strateeg, et suudaks asenduse leida.

C: Arvan, et pasunakoor toimetab ka aastal 2045 ja tähistab oma 50.juubelit. Aga muidugi järelkasv on oluline. Kohaliku muusikakooli elujõud ning jätkusuutlikkus on kindlasti pasunakoori toimimist silmas pidades väga olulise tähtsusega.

G: Juba mõte väikeses alevikus kokku panna pasunakoor tundub väga raskesti teostatava ideena, kuid Vallo on seda suutnud ning veelgi enam, koolitanud pasunakoorile ka järelkasvu, kellele meeldib käia orkestris mängimas.

L: Soovin, et Väike-Maarja Pasunakoor kehtaks palju aastaid. Selleks on vaja noort järelkasvu ja ka hakkajaid noori dirigente.

Vestlused orkestrantidega tekitasid positiivseid emotsioone. Meenutati endi jaoks eredamaid koostegutsemise hetki ning oldi ise huvitatud rääkimisest. Iga kollektiiv on omanäoline. Väike-Maarja pasunakoor eristub teistest orkestrantide väga suure vanusevahe poolest – 12- 81 aastat. Mälestustes toodi omanäolisusena välja orkestri vorm ja marssimine. Mitte kõigil harrastusorkestritel pole vormi, sest see on suur kuluartikkel lisaks pillide muretsemisele. Marsiproovid nõuavad lisaproove, kuid tulemus väärib kahtlemata tähelepanu.

Orkester on oodatud erinevatele suurpidudele rongkäiku ilmestama, tõmmates tähelepanu nii säravate pasunate, mürtsuva muusika kui vormide ja marsiriviga. Mälestustest selgub, et dirigent on oma ala entusiast ja kuni tal jätkub sisemist motivatsiooni, võib kindel olla orkestri jätkusuutlikkuses. Dirigendi motivatsiooni toetajateks on kahtlemata ka orkestri liikmed.

Olen väga tänulik kõigile endistele ja praegustele orkestriliikmetele, kes oma meenutusi minuga jagasid. Praeguses töös on välja toodud 14 orkestrandi meenutused, kuid mälestuste kogumine võiks jätkuda ja süvitsi minna. Näiteks kirjeldada traditsioone, mis on selle ajaga tekkinud, kuidas orkestrile muusikainstrumendid muretseti, tuua välja ka kriitilisi tähelepanekuid, teha ettepanekuid võimalike muudatuste ja arengute osas jne.

2. VÄIKE-MAARJA PASUNAKOORI JUUBELIKONTSERT

2.1. Kontserdi kontseptsioon

Kontseptsiooni võib defineerida kui arusaamade ja lähenemiste süsteemi või ka kui tärpanud mõtet või ideed. Sündmusel peab olema põhjus ja sisu, millel on läbimõeldud idee ehk kontseptsioon. Peamine on välja mõelda mis laadi on üritus, kellele on üritus suunatud ja mida inimesed üritusest ootavad, teema ja eesmärk. Hea kontseptsioon sisaldab enamasti järgmisi komponente (LAULUVALJAK 2021):

- üldeesmärk ja kandev idee;
- valdkond ja selle arendamine;
- konkreetne eesmärk (seotud sihtgrupiga);
- sihtgrupid, kellele projekt on suunatud;
- võimalikud ohud ja takistused;
- partnerid ja sponsorid.

Väike-Maarja Pasunakoori 25.aastapäeva kontserdi eesmärgiks oli väärtustada puhkpillimuusikat ja pillimängijaid, teha tänukummardus toetajatele ning publikule ja anda kontsert, mis rahuldaks kõiki osapooli.

Juubelikontsert toimus pühapäeval, 6.detsembril 2020.a. algusega kell 15 Väike- Maarja Seltsimajas. Seltsimaja on ühtlasi pasunakoori kodumaja – siin sai pasunakoor esmakordselt kokku, siin toimuvad kõik proovid ja ka pasunakoori järelkasv tuleb sama maja 2. korrusel asuvast Väike-Maarja Muusikakoolist, mis tähistab oma 25.aastapäeva 2021.aastal. Kõik kolm organisatsiooni on omavahel tihedalt seotud olnud kogu pasunakoori tegutsemise aja.

Juubelikontserdi peaesineja oli 29-liikmeline Väike-Maarja Pasunakoor, dirigent Vallo Taar ja abidirigent Taavi Taar (vt lisa 2). Külalisdirigentidena olid kaasatud Eesti Puhkpilliühingu (EPÜ) aseesimees Valdo Rüütelmaa, EPÜ noorteorkestrite tegevuse koordinaator Mart Aus, kaasa tegi laulja ning suupillimängija Karl Madis.

Planeerisime juubelikontserdi kontsertosa kestuseks koos vahetektide ja lühiintervjuudega poolteist tundi. Sellele lisandusid sõnavõttud ja tervitused umbes 30 minuti vältel. Sõnavõtusoovijaid ja õnnitlejaid me eelnevalt ei registreerinud, sest ei näinud selleks vajadust. Sõnavõttude osa paigutasime kontserdi lõppu, enne viimast lugu. See tundus kõige loogilisem selle sündmuse juures. Peale kontserdi lõppu planeerisime pasunakoori paraadfotode tegemise.

Suurimaks ohuks juubelikontserdi toimumisele nägime uue Covid-19 haiguspuhangu tekkimist ja sellega seoses võimalikke piiranguid, mille tõttu tulnuks kontsert edasi lükata. Oli vajalik 2+2 reegli järgimine, korraldada desinfitseerimis- ja isikukaitsevahendid.

2.2. Kontserdi ettevalmistus

Pasunakoori tähtpäeva ettevalmistusi alustasime septembri lõpus, samaaegselt kollektiivi prooviperioodi algusega. Üldjuhul toimuvad orkestriproovid kord nädalas, kuid kontserdieelne aeg tingis vajaduse lisaproovide järele, sest kaugemal koolides õppijad ei saanud nädala sees osaleda. Ühise eesmärgi nimel olid kõik nõus lisaproovidega.

Vajalik oli luua korraldusmeeskond. Meeskonda võib defineerida kui aktiivset inimeste gruppi, mille liikmetel on ühised eesmärgid, liikmete vahel on harmooniline koostöö, liikmed tunnevad tööst rõõmu ja saavutavad väljapaistvaid tulemusi ning kõik liikmed vastutavad. Meeskonnatöös mängib suurt rolli meeskonnaliikmete omavaheline sobivus vaimseks ühistegevus, mis äratav inimese loovuse, paneb meeskonna ühise eesmärgi nimel tööle ning ühiselt tulemuste eest vastutama. (Virovere, Alas & Liigand 2008, lk 111-112)

Kuna sündmus polnud planeeritud mastaapsena, piisas pasunakoori arvates kolmest liikmest. Korraldusmeeskonna moodustas üks perekond – dirigent Vallo Taar, abidirigent Taavi Taar ja korraldusliku poole eest vastutav pasunakoori juhatuse liige Mare Taar.

Selleks, et töö eesmärgipäraselt laabuks, oli vajalik koostada ajakava. Ajakava koostamisega üritatakse tähtaegselt realiseerida eesmärgid ja määratleda erinevate etappide reaalsed läbiviimisperiodid. Seda on vaja selleks, et kõik meeskonnatöötajad näeksid (Perens 2019, lk 127):

- mida tuleb projekti käigus teha;

- millises järjekorras tuleb tegevuse sooritada;
- kui kaua iga üksik töö kestab;
- kuidas tegevused projekti käigus edenevad.

Perens (2019, lk 127-128) toob välja, et hästikoostatud ajagraafiku abil on võimalik näha eesmärkide saavutamist ajas, konkretiseerida ülesandeid, näidata ära tegevuste sõltuvused, mõista üheselt ja selgelt tööde järjekorda ja näha meeskonna vastutusvaldkonnad.

Ajagraafikus (vt lisa 3) toon välja tegevused ja nende eest vastutajad.

Minu ülesandeks jäi kontserdi lavastuslik formaat, reklaamide, kutsete (vt lisa 4 ja 5) ja kavade valmistamine, fotostendide kavandamine ning mitmete korralduslike ülesannete täitmine, s.h. läbirääkimised dekoraatori, fotograafi ja külalisesinejaga.

Suhtlesin dekoraatoriga ning temaga koos arutasime läbi kui palju ja kuhu on võimalik dekoratsioone panna, kus on orkestri- ja dirigentide ala, kuidas toimub liikumine laval ja lavalt saali, et ära hoida võimalikke takistusi.

Minu ülesandeks oli fotograafiga kokkulepete saavutamine ning meepoolsete soovide tutvustamine. Leppisime kokku töö mahu ja tasu suuruse. Samuti leppisin kokku toitlustajaga Confetty OÜ, kes pakkus orkestrantidele lõunasöögi enne kontserdi algust.

Soovisime kontserdil kaasata häid kaaslasi, puhkpillientusiaste-külalisdirigente. Meie dirigent pidas läbirääkimisi Eesti Puhkpilliühingu (EPÜ) aseesimehe Valdo Rüütelmaaga ja oma endise õpilase Mart Ausiga, kes EPÜ- s koordineerib noorteorkestrite tegevust ja töötab Lasnamäe, Paide, Keila ja Tapa muusikakoolides nii õpetaja kui ka dirigendina

Minu vastutusala oli ka saali/rõdu kohtade paigutus ja korraldus. Kuna sel perioodil oli vajalik 2+2 reegli järgimine, siis korraldasime saali istekohtade paigutuse nõudeid ja soovitusi järgides.

Fotostendide ülespanek oli samuti üks minu ülesannetest. Sellele eelnes fotode valimine fotogaleriidest läbi 25 aasta. Selekteerisin ja tegin valiku, et oleks esindatud suuremad ja olulisemad ettevõtmised ning printisin need ise välja ning paigutasin stendidele.

2.3. Kujundus

Publiku viis juba seltsimajja sisenemisel kontserdi ja puhkpillilainele fotostendide eksponeerimine fuajees. Fuajee laudadele oli paigutatud kontserdikavad, kust igaüks võis selle võtta.

Advendiajale sobivalt säras kontserdisaalis suur jõulukuusk tuledes, saali akendel särasid jõuluseaded ning lava esisel olid lilleseaded, mis harmoneerusid üldpildiga.

Saalitoolid olid paigutatud põhimõttel 2+2. Seltsimaja saal on arvestatud 300 istekohale, rõdu 68 kohale. Juubelikontserdil aetasime toolid 2 meetri kaugusele nii kõrvalistujast kui ka ees ja taga istujast. Rõdule jätsime 3 rida vahedega ja paaristoolide vahele samuti 2 m vaba ruumi. Publikule sai kohti tavapaigutusest poole vähem – 180 kohta. Vastavalt seadusega ettenähtud korras olid seltsimaja fuajees olemas vajalikud desinfitseerivad vahendid ja isikukaitsevahendid.

Lava oli valgustatud üldvalgusega ning esinejate tooliread laval paigas. Lava tagafoonil särasid hõbe-musta ruudustikuga kujundatud otsevaates puhkpillitorud, lava ees paiknesid lilleseaded, mis harmoneerusid tervikkujundusega.

2.4. Kontserdi repertuaar ja lavastuslikud elemendid

Juubelikontserdi kava oli üles ehitatud vaheldusrikkalt klassikast rockini. Kava oli meelevõtte ja haarav, repertuaar (vt lisa 6) andis ülevaate veerandsaja aasta vältel kõlanud muusikast.

Kontserdi repertuaarivaliku tegid dirigendid koos muusikutega, pidades silmas, et kuulaja tunneks äratundmisrõõmu, et tal oleks võimalik kaasa laulda ja uutest lugudest avastamisrõõmu tunda. Oluline oli, et publik lahkuks kontserdilt muusikaliselt rikkamana ja rahulolevana.

Kuna pasunakoor on ka marsiorkester, avas kontserdi pasunakoori marsijuht (tseremooniadirigent), andes sauakäsklustega märku orkestri lavaetulekuks. Kontsert algas F. Loewe palaga „Minu veetlev leedi“, mis oli orkestri üks esimesi lugusid aastatetagusest repertuaarist.

Orkestrantide endi lemmiklööd Kraus Badelt „Kariibimere piraadid“ ja Luis Fonsi „Despacito“ olid samuti kavas esindatud. Külalisdirigendi Valdo Rüütelmaa dirigeerimisel kõlas Miina Härma ja Raimund Kulli „Tuljak“, teine külalisdirigent Mart Aus dirigeeris Alan Gordon/Garry Bonneri „Happy Together“. Karl Madis esitas enda suupilliloo ning laulis solistina orkestri saatel Mike Love/Terry Melcheri „Kokomo“ ja Tony Renise „Quando, Quando“. Koos Karl Madisega tuli esitusele ka Raimond Valgre „Mul meeles veel“, kus teise solistina astus üles käesoleva lõputöö autor.

Kontserdil vaheldusid muusikapalad väikeste intervjuudega dirigentide ja pasunakoori liikmetega, mis lõi koduse ja vaba õhkkonna. Saalipublik sai kaasa mõelda ja nii mõnigi meenutus kutsus saalis ja laval naeruturtsatusi esile. Selline vahetu vestlus võtab esinejatel pingeid maha ja on vajalik ka selleks, et orkestrantide huuled saaksid hetkeks puhata ja nad saaksid noodimapis lehte keerata. Dirigentidega olin varasemalt kokku leppinud teemad, millel vaheteks lühidalt peatume: kõige esimene ja kõige kaugem esinemine, orkestri järelkasv ja koosseis, põlvkonnad ja pered orkestris, aastate tähelepanuväärsemad esinemised läbi aastate. Külalisdirigentidega vestlesin nende endi dirigendikogemusest, puhkpillimuusikast ja kokkupuudetest Väike-Maarja Pasunakooriga.

Lugude vahel tutvustasime puhkpilliperekondi, keda orkestris on kuus: 1) perekond Elbre – mängivad isa Vahur, tütar Marju ja türetütar Kassandra, 2) Kivipõldude perest kolm venda – Mairo, Tarvi ja Tarvo, 3) kaksikud õed Angelina ja Karolina Alt, 4) ema Eili Rykenberg poja Ott Tedroga, 5) vennad Seppingud – Johannes ja Hendrik-Villem, 6) Taaride pere – isa Vallo, ema Mare ning pojad Anti ja Taavi.

Enne viimast muusikapala andis õhtujuht sõnajarje üle külalistele, kes tõid häid soove, kingitusi ja tunnustasid pasunakoori. EPÜ aseesimees Valdo Rüütelmaa andis Väike-Maarja orkestri dirigentidele üle kutsetunnistused.

Õnnitlustele järgnes lõpulugu, milleks oli igati teemakohaselt valitud Andersson/Ulvaeuse „Head uut aastat!“

Nagu arvatud, nõudis publik lisalugu, milleks oli dirigent valinud „Oh kuusepuu“ ja mille laulusõnad ettenägelikult kavalehele said pandud. Rahvast kutsuti kaasa laulma. Pasunakoori saatel ja Karl Madise toel laulis saalitais rahvast püsti seistes hingestatult suure saalikuuse säras – see oli kahtlemata meeliülendav.

2.5. Kontserdiga kaasnevad kulud

Enamuse töödest, mille puhul tulnuks väljaminekutega arvestada, tegime ise – reklaamid, kuulutused, kavad ja kutsed, õhtujuhtimine, lavastamine ja fotostendide kujundamine.

Ruumirenti meil ei olnud, sest Väike-Maarja Pasunakooril on leping Väike-Maarja Vallavalitsusega ruumide tasuta kasutamise osas. Heli- ja dekoraatoritöid teostasid vabatahtlikena orkestrantide sõbrad ja tõeliselt suur juubelitort tuli kingitusena vallavalitsuselt. Eelarve oli ligikaudu 1000 eurot ja vastas meie võimalustele. Kontsert oli tasuta, seega ei kaasnenud kontserdiga ka sissetulekuid.

2.6. Refleksioon

Selles peatükis analüüsin sündmuse korraldusprotsessi ja reflekteerin enda tegevust korraldajana.

Väike-Maarja Pasunakoori 25.aastapäeva kontserdi eesmärkideks oli populariseerida puhkpillimuusikat, tunnustada kohalikke muusikamehi ja -naisi, jätkata puhkpillitraditsioone, tänada oma kuulajaskonda ja toetajaid.

Vaatamata keerulisele olukorrale ja haigestumistele kogukonnas, kogunes publikut oodatust rohkem – ligikaudu 150 kuulajat.

Sündmuste korraldajana olen aja jooksul õppinud nii enda kui teiste vigadest, iga järgmise sündmusega tuleb juurde teadmisi ja kogemusi. Mulle meeldib korraldamine, suhtlemine, publikust õhkuva rahulolutunde tajumine ja ka enese proovilepanek.

Enda tugevuseks pean oskust ette näha ja märgata olukordi, milleks korraldaja valmis peab olema. Samuti kogemusi, oskust suhelda, külalisi vastu võtta, õhtut juhtida ning leida ja kaasata oma ala tublisid tegijaid ettevõtmise õnnestumiseks.

Meie meeskond oli väike, aga tegus, igaüks mõistis oma rolli. Meeskonnatöö puhul on oluline vaimne ühistegevus ja harmooniline koostoimimine. Seetõttu meie koostöö sujuski hästi, kuna meeskond on koos toimetanud ka varasemalt, meid seob suur muusikaarmastus ning huvi puhkpillimuusika vastu. Lisaks tunnetame üksteise tugevusi ja nõrkusi ning kui

juhtub, et kellelgi jääb midagi kahe silma vahele, siis märkab seda teine ja võtab asja ise lahendada. Olime eesmärgile pühendunud meeskond, kus igaüks teadis oma rolli ja samas olime ühiselt vastutavad terve sündmuse hea käekäigu eest.

Kaasasime ka külalisesineja ja külalisdirektore, aga tähelepanu keskmesse jäi selgelt pasunakoor ja pillimängijad. Soov oli teha tähtpäevast meeldejääv sündmus, mis läheks korda igale pillimängijale ja külalisele, et sündmus oleks kantud positiivsusest ja headest emotsioonidest.

Täitsin mulle antud ülesanded õigeaegselt – saavutasin kokkulepped külalisesineja, dekoraatori, fotograafi ja toitlustajaga, kujundasin kuulutused, kutsed ja kavad. Tegelesin reklaamide jagamisega sotsiaalmeedias ja välitahvritel.

Minule jäi ka kontserdi õhtujuhi/konferansjee roll kanda. Õhtujuhi roll sündmuse õnnestumisel on väga suur, sest temast sõltub meelolu loomine nii laval kui saalis. Õhtujuhina oli minu eeliseks see, et tean pasunakoori ajalugu, tunnen inimesi ja orkestri tausta.

Laval tunnen ennast vabalt vaatamata sellele, et pisike lavanärv tuleb alguses publiku ette astudes ikka sisse. Mõningas mõttes tuleb see isegi kasuks - hoiab meeled erksana ja koondab tähelepanu. Olen õppinud näitejuhtimist ning saanud lavakõne tunde, diktsioon ja eneseväljendusoskus on esinejale väga oluline.

Kontserdi ajal andsin väikesi puhkepause orkestrantidele, intervjuuerides direktore ja külalisesinejat. Need olid teemakohased põiksed orkestri siseellu, tagasivaade mõnele olulisele etapile, meenutusi, nalju jne., mis sobitusid väga hästi kontserdi sisse ja lõi meeleoluka õhustiku.

Minu jaoks on väga oluline olnud, et mistahes sündmuse ja kontserdil peab olema viisaks ja ilus lõpp. Meie kontserdi lõpetas tänu- ja lõpusõnadega dirigent ning mina õhtujuhina tunnustasin veelkord orkestrit ning direktore. Orkester tänas publikut kummardusega.

Peale kontserti toimus väike arutelu korraldusmeeskonnaga ning tõdesime – juubelikontsert õnnestus hästi vaatamata sellele, et neli orkestranti ei saanud osaleda. Seoses koroonaviiruse levikuga oli sel perioodil Väike-Maarjas koroonaviirus levimas ja neli orkestranti pidi kontserdile eelnenud päeval eneseisolatsiooni jääma, kuna olid positiivse testi andnuga kontaktis olnud. See oli põhimõtteliselt ainus tagasilöökk, nii emotsionaalne

kui kõlapilti mõjutav. Puudusid väga head noored pillimängijad, kes alati kohusetundlikud olnud ja ühel neist oli ka soolopartii, mille esitas kontserdil olude sunnil dirigent.

Tagasisidena saime kuulda tänusõnu publikult, külalistelt ja orkestrantide endi käest. Öeldi, et kontsert oli hea energiaga ja meeleolukas. Tunnustati, et kontsert ei veninud ja tänu vaheldusrikkusele hoidis huvi üleval. Samuti kiideti külalisesinejate kaasamist ja repertuaarivalikut. Palju häid sõnu öeldi orkestri mängutaseme kohta ning tunnustati, et orkestris on arvestatav hulk noori. Tagasisidest lähtuvalt võib öelda, et meie eesmärgid täitusid. Juubelikontsert läks väga ladusalt, meeleolukalt ja tõusvas joones.

3. VÄIKE-MAARJA PASUNAKOORI KODULEHE LOOMINE

Käesolevas peatükis annan ülevaate kodulehe loomise eesmärgist ja sellega seotud tegevustest.

Orkestri kodulehe loomise eesmärgiks oli luua praeguse tegevuse eksponeerimise keskkond - Väike-Maarja Pasunakoori koduleht. Tänapäeva digitaalses maailmas otsitakse infot peamiselt internetist, mistõttu tuleb ennast nähtavaks teha ja olla veebist leitavad. Sooviks on luua koduleht, mis oleks atraktiivne ning kaasaegne, annaks ülevaate pasunakoori tegevusest ja ajaloost.

Pasunakoori dirigendiga kooskõlastatult tellitakse koduleht asjatundjalt, kes oskab ka tellijale asjakohast nõu anda. Kuna rahalisi ressursse napib, tuleb töö teostada võimalikult väheste vahenditega. Seega tippspetsialiste ja kodulehtedele spetsialiseerunud firmasid me püüdma ei hakanud. Arutelude käigus jõudsime otsusele, et küsime pakkumise (vt lisa 7) kohalikult IT spetsialistilt, kes teab meie võimalusi ja tuleb kogukonna liikmena appi.

19.02.2021 esitasime ka taotluse Eesti Kultuurkapitalile toetuse saamiseks 400 eurole (vt lisa 8). Kultuurkapitalilt vastust oodates tegelesin juba kodulehe sisu ja liigendusega. 16. märtsil tuli kultuurkapitalilt vastus, milles anti teada, et Eesti Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupp vaatas 2021. aasta I jaotuse koosolekul läbi meie taotluse "Luua järjepidev koduleht, kuhu koondada ja arhiveerida V-Maarja Pasunakoori ajalugu" ning otsustas meie taotluse 300 euro ulatuses rahuldada.

Otsisin allikaid, mis käsitleksid kodulehe tegemist, kuid õnnestus leida vaid soovitusi turundusliku eesmärgiga kodulehtede koostamiseks, mille eesmärkidega meie soovitud leht ei kattu. Üldiste põhimõttena tuuakse välja, et esileht peab (RKMEDIA):

- tekitama usaldusväärset (usaldus);
- andma selged vastused, millega ettevõtte tegeleb (teadmised);
- eristuma, et jääda meelde (eristumine);

- looma klienditeekonna – usaldus, teadmine, otsus, tegevus (teekond);
- võimaldama igal sobival hetkel tegevus teostada (päring, ost).

Ei ole üht konkreetset lahendust kõige parema kodulehe tegemiseks, küll on mitmed pidepunktid ja märksõnad, millest lähtudes on võimalik soovitud tulemuseni jõuda (samas).

Koos dirigendiga uurisime teiste orkestrite ja kooride kodulehti, pöörates tähelepanu esitatud info hulgatele ja liigendusele, alateemadele ja ka kujundusele. Seega oli meil olemas mingi visioon, et esmakordsel kohtumisel töö teostajaga saaksime talle selgitada oma soove ja nägemust.

Tutvunud kodulehe üldiste põhimõtetega (RKMEDIA; VEEBIHAI) kodulehtedel ning vaadanud teiste harrastuskollektiivide omi, seadsime kodulehe tegemise funktsionaalseteks nõueteks:

- kerge hallatavus inimeste poolt, kelle infotehnoloogiaalased oskused on tavakasutaja tasemel;
- koduleht peab olema kasutajasõbralik;
- kodulehe disain peaks toetama lehekülje kasutatavust ja lihtsust;
- menüüriba peaks erinevatel lehtedel liikudes jääma samaks.
- koduleht valmiks võimalikult soodsalt.

Esimesel kohtumisel töö teostajaga soovis ta teada, mis eesmärki peab kandma loodav koduleht, kui mahukat lehte me soovime ja milline peaks olema struktuur – menüüd ja alajaotused. Oluline koht oli ka disainil – mida soovime avalehel näha, mis haakuks pasunakoori ja selle tegevusega. Tõin näiteks kodulehti, mis enam imponeerisid. Näiteks Tallinna Tehnikaülikooli Puhkpilliorkestri koduleht (ORKESTER) ja Tartu Ülikooli Akadeemilise naiskoori esileht tõmbavad pilku (NAISKOOR). Dirigendiga eelnevalt aru pidades soovisime, et esilehe disain oleks minimalistlik – silmahakkav nimetus, pasunakoori vahetuv pilt, pasunakoori logo, ülal ääres menüü ning all jalus, kust kohe võimalik leida kontaktandmed. Vaatasime üle logo ja kuhu võiks see paigutuda, spetsialist märkis üles meiepoolset soovid kodulehe sisu osas. Minu ülesandeks jäi saata talle esilehe

fotod, logo, heade näidete aadressid ning meie ettekujutuse menüüst ja alajaotusest (vt tabel 3).

Tabel 3. Kodulehe struktuur ja sisu

Menüü	Alamenüü	Sisaldab
PASUNAKOOR Avaleht	Ülevaade Koosseis Dirigendid Juhatus Liitujad	Pasunakoori pilt, mis võiks olla liugur süsteemiga, s.t. vahelduv; üldine tutvustus; viide Fb lehele. Dirigendid: lühitutvustus ja pildid.
AJALUGU	Kronoloogia Traditsioonid	Lühiülevaate pasunakoori ajaloo erinevatest etappidest. Teksti sisse ka mõned fotod. Kirjeldused ja fotod/kuulutused
ESINEMISED	Kronoloogia: 2015-2020 2010-2015 jne.	Võimalus hiljem varasemaid aastaid kronoloogiana lisada, kui materjali leitakse.
UUDISED	Eesolevad esinemised, meedias ilmunud artiklid pasunakoorist	Loetelu aastate järgi sorteeritud meediakajastustest, saab klikkida internetis leiduvatele meediakajastusele ning ta suunatakse ümber algallikale.
GALERII	Kronoloogia: 2015-2020 2010-2015 jne	Võimalik hooegade kaupa filtreerida.
MUUSIKA		Videoklipid üles laadida ja ka stuudiosalvestused
KONTAKT		Aadress, dirigendi kontaktandmed – telefon, e-mail. Juhatus liikmete kontaktid. Viide fb lehele.

Jagasime töö kolme etappi: 1) luua vajalikud alamlehed, 2) otsida sobiv kujundusmall, 3) funktsionaalsuse ja sisu implementeerimine.

Minu tööks jäi materjalide koondamine, mis puudutavad ajalugu, lähiajalugu, fotomaterjal ja videod, kuulutused, koosseisud ja meediakajastus. Praegune periood on materjalide

koondamine ja süstematiseerimine. Tulemusena valmib Väike-Maarja Pasunakoori tutvustav koduleht, mis annab ülevaate nii taasloodud pasunakoori tegevusest kui puhkpillimuusika ajaloost Väike-Maarjas üldiselt.

Koostamisel on kronoloogia pasunakoorile olulistest sündmustest ja esinemistest (vt lisa 9).

Valmivat kodulehte võib pidada minu lõputöö lisaväärtuseks, kus eelnevalt uuritud materjalid leiavad kajastamist. Kindlasti tuleb kodulehte pidevalt täiendada ning materjale lisada.

KOKKUVÕTE

Käesolev loov-praktiline lõputöö „Veerand sajandit Väike-Maarja Pasunakoori“ käsitleb 1995. aastal taasloodud Väike-Maarja Pasunakoori tegevust 25 aasta vältel. Töö eesmärgiks on koondada pasunakoori ajalugu ja mängijate mälestusi, anda ülevaade taasloodud pasunakoori 25. juubelikontserdi korraldamise protsessist ning luua tegevuse eksponeerimise keskkond – pasunakoori koduleht.

Väike-Maarja Pasunakoor MTÜ on harrastuskollektiiv, mis ühendab ümberkaudsed puhkpillimängijad. Pasunakoori on ajast aega kuulunud ka Väike-Maarja Muusikakooli puhkpilliõpilased, et arendada oma mänguoskusi vanemate pillimeestega koos musitseerides – koosmäng inspireerib ja motiveerib mänguoskusi lihvima. Pasunakooril on kultuurikandjana Väike-Maarjas oluline roll olnud ja tänu aktiivsele tegutsemisele ning noorte kaasamisele kantakse puhkpillitraditsiooni edasi.

Lõputöö koosneb kolmest osast.

1. Lühülevaade Väike-Maarja Pasunakoori ajaloost, mis sisaldab: a) tegevus aastatel 1896-1974, b) tegevus aastast 1995 ning 3) orkestriliikmete mälestused.
2. Ülevaade 6.12.2020 toimunud juubelikontserdist, mille eesmärgiks oli populariseerida puhkpillimuusikat, tunnustada kohalikke muusikamehi ja -naisi, jätkata puhkpillitraditsioone, tänada oma kuulajaskonda ja toetajaid ning anda heal tasemel kontsert. Sündmus toimus 6.detsembril 2020. aastal Väike-Maarja Seltsimajas, kus pasunakoor astus üles koos külalisesineja ja külalisdirigentidega.
3. Ülevaade pasunakoori kodulehe loomisest.

Orkestriliikmete meenutused orkestriga liitumisest, ühtekuuluvustundest, motivatsioonist, omanäolisusest, järjepidevusest jm peegeldavad, et tegu on üksmeelse ja puhkpillimuusikat armastava kollektiiviga. Hoolimata sellest, et orkestritöös osalevad erinevad põlvkonnad, on ühine huvi ja eesmärk, toetus ja kogemused neid liitnud ühtehoidvaks kollektiiviks.

Kuna Väike-Maarja Pasunakooril puudus toimiv koduleht, oli lõputöö üheks osaks selle loomine, et kajastada nii puhkpillimuusika ajalugu Väike-Maarjas kui orkestri praegust

tegevust. Kodulehe loomisprotsess on käivitatud, lehe valmimiseks on vajalik veel palju materjali koguda ja läbi töötada. Seega jätkub töö pasunakoori tegevuse arhiveerimise, esinemiste ja galeriide kronoloogia koostamise ning mälestuste kogumisega.

KASUTATUD ALLIKAD

Belton, B. 2013. „Weak power “: community and identity, *Ethnic and Racial Studies*, 36(2), p. 289. DOI: 10.1080/01419870.2012.676198.

Boyles, A. 1996–1997. The Meaning of Community. *The Baha'i World*, pp 197-219.
<https://www.bahai.org/documents/essays/boyles-ann/meaning-community#1>.

Jericho Brass. Brassbands – histori.
<http://jerichobrassband.org/about/brass-bands-history/>, (14.04.2021).

Werth, C. 2013. Britain's Brass Bands: A Working-Class Tradition On The Wane.
<https://www.npr.org/2013/03/06/173642709/britains-brass-bands-a-working-class-tradition-on-the-wane?t=1575018184936&t=1620219687895>, (23.04.2021).

Kaldma, I. 1997. Üks tujuküllane nädalalõpp. *Väike-Maarja valla Infoleht*, nr 10.
https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/20020295/VMVI_november_1997.pdf/ .

Kangur, J.-R. 2021. „, Kaitseväe orkestri ... “
<https://www.facebook.com/juriruut.kangur>, ((16.05.2021).

Kasemaa, O. 2020. Ununema kippuva lähiajaloo jäädvustus. *Muusika*.
<https://www.ajakirimuusika.ee/single-post/2020/06/18/ununema-kippuval%C3%A4hiajaloo-j%C3%A4%C3%A4dvustus>.

LAULUVALJAK. 2021. Tallinna Lauluvaljak. <https://luluvaljak.ee/et/blogi/mis-%C3%BCrituse-kontseptsioon-ja-kuidas-koostada-briifi>, (27.03.2021).

Leppik, E. 1999. Kultuurilooline Väike-Maarja. Kohtla-Järve: TRÜKIS.

Leppik, E. 2002. Väike-Maarja Muusikaselts. Jõhvi: TRÜKIS.

Leadbetter, C.& O'Connor, N. 2013. The Impact of Cultural Engagement and Sports Participation on Health and Satisfaction with Life in Scotland. Scottish Government Social Research.

<https://www.gov.scot/binaries/content/documents/govscot/publications/research-and-analysis/2013/08/healthy-attendance-impact-cultural-engagement-sports-participation-health-satisfaction-life-scotland/documents/healthy-attendance-impact-cultural-engagement-sports-participation-health-satisfaction-life-scotland/healthy-attendance-impact-cultural-engagement-sports-participation-health-satisfaction-life-scotland/govscot%3Adocument/00430649.pdf>, (22.02.2021).

Lomp, L.- E. 2021. Kaitsevägi tõmbab koomale: kaitseväe orkester koondatakse täies koosseisus. *Postimees*, 16.05. <https://www.postimees.ee/7249245/kaitsevagi-tombab-koomale-kaitsevae-orkester-koondatakse-taies-koosseisus>.

Masing, M. 2012. Kogukondliku hüppe lävepakul. *Riigikogu Toimetised*, nr 25. <http://www.riigikogu.ee/rito/index.php?id=16142> .

McMillan, D.W. ja Chavis, M.D., 1986. Sense of community: A definition and theory, lk. 6-23. <https://iranarze.ir/wp-content/uploads/2015/01/Sense-of-Community.pdf>

Metsman, M. 2000. Kuidas Väike-Maarja Pasunakoor Heikendorfis käis? *Väike-Maarja valla Infoleht*, nr 8. https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/20020289/VMVI_september_2000.pdf/.

Mäe, A. 2000. Väike-Maarja Pasunakoor nautis Saksamaal šouid. *Virumaa Teataja*, 6.09.

NAISKOOR. 2021. Tartu Ülikooli Akadeemiline Naiskoor. <https://naiskoor.ee/>, (16.05.2021).

Orchestral Music Boosts Mental Health and Well-being during Era of Home Isolation. 2020. <https://www.psychreg.org/orchestral-music-isolation/>, (16.03.2021).

ORKESTER. 2021. Tallinna Tehnikaülikooli puhkpilliorkester. <https://orkester.ee/et/esileht/>, (26.05.2021).

Perens, A. 2019. Praktiline projektijuhtimine. AS Pakett. OÜ HBP Koolitus 2019.

PMKODA. 2021. Mittetulundusühingu PUHKPILLIMUUSIKA KODA põhikiri. <https://pmkoda.ee/meist/pohikiri/>, (21.04.2021).

PUHKPY. 2021. Eesti Puhkpillimuusika Ühing.
http://www.puhkpy.ee/Eesti_Puhkpillimuusika_Uhing_14, (20.04.2021).

Põldmäe, H. 2017. Tagasivaade 2017. aasta noorte laulupeole „Mina jään“.
<https://pmkoda.ee/tagasivaade-2017-mina-jaan/>, (12.04.2021).

Põldmäe, H, 2020 Puhkpilliorkestri muusika pärituules – hüppelaud on valmis. *Sirp*.
<https://www.sirp.ee/s1-artiklid/c5-muusika/puhkpilliorkestri-muusika-parituules-huppelaud-on-valmis/>.

Põldre, A. 2020 Kavandatav pilliõpik toob rohkem noori mängima. *Õpetajate Leht*.
<https://opleht.ee/2020/03/kavandatav-pilliopik-toob-rohkem-noori-mangima/>.

Raudla, H. (2018) Noored eelistavad pillipuhumise asemel ekraani näppida. *Õpetajate Leht*.
<https://opleht.ee/2018/03/noored-eelistavad-pillipuhumise-asehel-ekraani-nappida/>.

RKMEDIA. 2021. Reklaamiagentuur RK Media.
<https://rkmedia.eu/kodulehe-tegemine/>, (22.04. 2021).

Saar, R. 2014. Puhkpillimuusika ei ole noorte esimene eelistus. *Raplamaa Sõnumid*, 16.04.
<https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=raplamaasonumid20140416.2.10.1>.

STAT. 2021. Statistikaamet. <https://www.stat.ee/et/uudised/2013/04/12/rahvakultuuri-harrastajate-seas-on-populaarseim-koorilaul>, (13.05.2021)

Taar, M. 1999. Puhkpillipäevad. *Väike-Maarja valla Infoleht* nr 10, lk 4.
https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/20020291/VMVI_november_1999.pdf/.

Taar, V. 1997. Pasunakooride tegevusest Väike-Maarjas. *Väike-Maarja Valla Infoleht* nr 9 lk 6. https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/20020295/VMVI_oktoober_1997.pdf/.

Taar, V. 2007. Väike-Maarja Pasunakoor esines Soomes, *Väike-Maarja Valla Infoleht* nr 10, lk 12. https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/19971642/VMVI_November_2007.pdf/.

Taar, V. 2020. Talvekontserdil kõlas muusika klassikast rockini. *Väike-Maarja valla Infoleht* nr 3 lk 6. <https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/20142520/V-M+Infoleht+marts20.pdf/d7e21c27-4ff0-489e-a4e0-ec699d21fd4e>.

Taar, V. 2021a. Suuline teade autorile. *Väike-Maarja*, 20. märts.

Taar, V. 2021b. Väike-Maarja Pasunakoor tähistas 25. sünnipäeva. *Väike-Maarja Valla Infoleht* nr 1 lk 11. <https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/20142520/V%C3%A4ike-Maarja+0121.pdf/9a57eeaf-c4da-4c5b-8974-fef197332714>.

Taar, V. ja Vilu, R. 2016. Pasunakoori uus algus. *Virumaa Teataja* nr 212. <https://dea.digar.ee/cgi-bin/dea?a=d&d=virumaateataja20161103.2.13.1>.

Trumm, A. 2012. Sotsiaalne sidusus ja integratsioon. <https://sotsiaallained.weebly.com/sotsiaalne-sidusus-ja-integratsioon.html>.

Vaks, J. 1937. Puhkpilliorkester: Käsiraamat puhkpilliorkestri juhtidele, mängijaile ja organiseerijaile. Tallinn: Eesti Lauljate Liidu puhkpillimuusika sektsiooni väljaanne nr. 94.

VEEBIHAI. 2021. Kodulehed, interneti-, sisu- ja sotsiaalmeediatuurundus. <https://veebihai.ee/kodulehe-valmistamine/>, (28.04.2021).

Virovere, A., Alas, R. & Liigand, J. 2008. Organisatsioonikäitumine. Tallinn: Kirjastus Külim.

Väike-Maarja Põllumeeste Selts 120. Väike-Maarja esimene puhkpilliorkester 120. 2016. *Väike-Maarja Valla Infoleht*, nr 9, lk 7. https://v-maarja.kovtp.ee/documents/19398149/19971515/VMVI_oktoober_2016.pdf/.

LISAD

Lisa 1. Abistavad küsimused mälestuste kogumisel

1. Sinu esimesed mälestused Väike-Maarja Pasunakoorist?
2. Mis motiveerib käima orkestris?
3. Kuidas hindad orkestri taset?
4. Kas oled rahul repertuaarivalikuga? Sinu lemmiklood? Mida sooviksid muuta?
5. Mida arvavad pasunakoorist Sinu sõbrad ja kaaslased?
6. Milline on orkestri omavaheline koostöö ja läbisaamine?
7. Milliseid nalju on juhtunud?
8. Missugused esinemised ja väljasõidud on eredamalt meeles?
9. Mille poolest erineb meie orkester teistest orkestritest?
10. Milliseid muutusi oled täheldanud aastate jooksul?

Lisa 2. Pasunakoori liikmete nimekiri

Väike-Maarja Pasunakoori koosseis 2020.aastal

Jrk	Nimi	Pill
1.	Vallo Taar	dirigent
2.	Kassandra Elbre	flööt
3.	Artjom Roditšenko	klarnet I
4.	Sander Hanni	klarnet II
5.	Hannamari Soidla	altsaksofon I
6.	Marju Elbre	altsaksofon II
7.	Angelina Alt	altsaksofon II
8.	Gustav Aasumets	tenorsaksofon
9.	Kristjan Tropp	baritonsaksofon
10.	Karolina Alt	metsasarv
11.	Urmas Lemvald	trompet I
12.	12. Mihkel Ilves	trompet II
13.	Taavi Taar	kornet I (abidirigent)
14.	Mairo Kivipõld	kornet I
15.	Hendrik Villem Sepping	kornet I
16.	Aare Treial	kornet II
17.	Vahur Elbre	kornet II
18.	Aleksis Aksel	kornet II
19.	Raiko Kilgi	kornet II
20.	Rainis Lükk	tromboon I
21.	Tarvi Kivipõld	tromboon II
22.	Aare Limberg	bariton I
23.	Tauri Kivipõld	bariton II

24.	Aivo Kruup	tuuba
25.	Andreas Rotka	tuuba
26.	Ott Tedro	löökpillid
27.	Eili Ryckenberg	löökpillid
28.	Vambola Veddel	löökpillid
29.	Mare Taar	laul

Lisa 3. Ajagraafik, tegevused ja vastutajad

Tähtaeg	Ülesanded	Vastutaja		
		Vallo	Mare	Taavi
20.09	Ruumide broneerimine, läbirääkimine seltsimaja juhatajaga	+		
08.10	Kontserdi repertuaarivalik	+		+
03.12	Orkestriproovide läbiviimine	+		+
14. 10	Külalisesinejaga läbirääkimised, kokkulepped	+	+	
14.10	Külalisdirigentidega läbirääkimised, kokkulepped	+		
25.10	Kokkulepped helitehnikuga			+
25.10	Kuulutuste ja kutsete tegemine, läbirääkimised kujundajaga.		+	
12.11	Läbirääkimised fototööde teostajaga		+	
15.11	Kokkulepped toitlustajaga		+	
22. 11	Kutsete saatmine	+	+	
20.11	Ajakirjandusega suhtlemine	+		
25.11	Juubelikontserdi lavastusliku formaadi kujunemine	+	+	
01. 12	Kavade tegemine		+	
01.12	Lillekimpude tellimine	+		
02.12	Meenete muretsemine		+	
03.12	Peaproov	+	+	+
05.12	Fotostendide ülespanek		+	
05.12	Saali ja rõdu istekohtade ettevalmistus		+	
06.12	Orkestri häälestamine, eelproov	+		+
06.12	Ruumide ettevalmistus		+	+
06.12	Külalisesinejate vastuvõtt	+	+	
06.12	Orkestri toitlustus, riietumine		+	+
06.12	Publiku vastuvõtt, suunamine		+	
06.12	Juubelikontsert	+	+	+

**VÄIKE-MAARJA
PASUNAKOOR 25**

Pühap., 6.dets. kell 15
Väike-Maarja Seltsimajas
Dirigent Vallo Taar

**Kaastegev
KARL MADIS**

KONTSERT

Tulge kuulamal

Lisa 5. Juubelikontserdi kutse

Lisa 6. Kontserdi kava

Väike-Maarja Pasunakoor 25

Kontserdi kava

6.12. 2020. Väike-Maarja Seltsimajas

Jrk	Autorid	Pealkiri	Dirigent
1.	Frederick Loewe	Minu veetlev leedi	Vallo Taar
2.	Quinssi Jones	Soul Bossa Nova	Vallo Taar
3.	Walter Schneider - Argenbühl	Mister Boogie	Vallo Taar Solist Rainis Lükk tromboon
4.	Kraus Badelt	Kariibimere piraadid	Vallo Taar
5.	Paul Simon	Sild üle vaevavete	Taavi Taar
6.	Riivo Jõgi	Sinule, Eesti!	Taavi Taar
7.	Miina Märma/Raimund Kull	Tuljak	Valdo Rüütelmaa
8.	Raimond Valgre	Mul meeles veel	Vallo Taar Solistid Mare Taar ja Karl Madis
9.	Mike Love/ Terry Melcher	Kokomo	Vallo Taar Solist Karl Madis
10.	Tony Renis	Quando, Quando	Vallo Taar Solist Karl Madis
11.	Karl Madis	Suupillilugu	Karl Madis
12.	Alan Gordon, Garry Bonner	Happy Together	Mart Aus
13.	Luis Fonsi	Despacito	Vallo Taar
14.	Henry Mancini- Llano	Väikeste elevantide jalutuskäik tromb.	Vallo Taar

Õnnitlused, tervitused

15.	Benny Andersson/Björn Ulvaeus	Head uut aastat!	Vallo Taar
16.	Vana saksa laul	Oh kuusepuu	Vallo Taar Solist Karl Madis

Lisa 7. Hinnapakkumine

Hinnapakkumine

Mina, Kairo Pohlak, olen valmis tegema Väike-Maarja Pasunakoorile kodulehe. Kodulehe teostan parimate teadmiste ja oskuste kohaselt, silmas pidades kodulehe vajalikku eripära. Arvestades töö mahukust ja eripära on kodulehe maksumuseks 400 eurot.

Kodulehe teostan 2021.a. märtsi kuu jooksul.

Garanteerin kodulehe kvaliteedi.

Väike-Maarjas 17.02.2021.a.

Kairo Pohlak

Lisa 8. Taotlus Eesti Kultuurkapitalile

Taotlus

Eesti Kultuurkapital eraldab stipendiume neli korda aastas.

Taotluse esitamise tähtajad on 20. veebruar, 20. mai, 20. august, 20. november.

Jaotus: 2021 1. jaotus

Taotluse esitamise aeg: 19.02.2021 kell 16:52

Sihtkapitalid/ekspertgrupid	Projekti liik
Lääne-Virumaa ekspertgrupp	Rahvakultuuri valdkonna sündmuste korraldamine

Taotleja

Nimi	Mittetulundusühing Väike-Maarja Pasunakoor
Registrikood	80197755
Aadress	Pikk 2, Väike-Maarja, 46202 Väike-Maarja, Lääne-Virumaa, Eesti
E-post	vm.pasunakoor@mail.ee
Telefon	5031910
Pangakonto	EE851010220037828012

Taotleja kontaktisik:

Nimi Vallo Taar

Isikukood

E-post vallo.taar@mail.ee

Telefon

Sisu kirjeldus

Taotluse eesmärk lühidalt

Luuu järjepidev koduleht, kuhu koondada ja arhiveerida V-Maarja Pasunakoori ajalugu.

Projekti sisuline kirjeldus

Väike-Maarja Pasunakooril on oma 25 tegevusaasta jooksul olnud oluline koht nii valla-, maakonna kui ka Eesti Vabariigi kultuurimaastikul. Kollektiiv on osaletud paljudel Väike-Maarja valla- kui ka maakonna kultuurisündmustel. Samuti on osaletud kõikidel EV laulupidudel. On esinetud ka väljaspool Eesti Vabariiki. Kollektiiv on 25 aasta jooksul väärtustanud puhkpillitraditsioone ja propageerinud puhkpillimuusikat.

Hetkel on eesmärgiks luua loogiline ja järjepidev koduleht, kuhu koondada ja arhiveerida Väike-Maarja Pasunakoori ajalugu ning luua praeguse tegevuse eksponeerimise keskkond.

Ajakava või tegevusplaan

Kodulehe loomiseks on ajaliselt märtsi kuu aastal 2021.

Muu info

Kodulehe loomiseks on andnud nõusoleku Kairo Pohlak.

Taotletava summa kasutamise aeg 15.03.2021 - 30.04.2021

Taotletav summa (kokku) 300.00

Rahastamine

Kultuurkapitali toetused	Summa	Osakaal	Selgitused
Lääne-Virumaa ekspertgrupp	300.00	75.00%	2021 1. jaotus
Väike-Maarja Pasunakoor MTÜ	100.00	25.00%	0.00%
Teised rahastajad			0.00%
Projekti rahastamine kokku	400.00		

Kulude eelarve

Kulurea selgitus	Summa	Planeeritud rahastaja
Kodulehe koostamine- Kairo Pohlak	300.00	Eesti Kultuurkapital
Kodulehe koostamine - Kairo Pohlak	100.00	Väike-Maarja Pasunakoor MTÜ
Kulud kokku	400.00	

Lisa 9. Väike-Maarja pasunakoori olulised sündmused ja esinemised

2016 - 2020			
2020	- Tartu rahu 100. aastapäev - PK Talvekontsert 2020, Taavi Taar eksamikontsert. - EDAP kontsert, kaastegev V-M Pasunakoor - Rakke päeva avamine - Vähja festival Näki keskuses - Pasunakoori väljasõit Lõuna-Eestisse - Kontsert Sangaste Tammikus - Juubelikontsert Väike-Maarja Pasunakoor 25	2107	- Rongkäik Simunas - Tamsalu linnapäev. Rongkäik - Maidla mõisa päev - Peretalude päev V-Maarjas Kaarli talus - Uuetoa talu Avispeal - Pärt-Jaagu talus Sallas - Jäneda Talupäevad - Kiltsi mõis - Puhkpillipäevad Hiiumaal Emmastes 100 rukkipõldu Eesti Vabariigile. Rongkäik. Kontsert. - Kontsert Rakvere Põhjakeskuses - Kontsert Rakke jõululaadal
2019	22.aprill - G. Lurichi sünnipäev - Tamsalu Gümnaasiumi laulu- ja tantsupidu. - Maaelufestival Sõmerul. Rongkäik. Kontsert. - Avispea külapäev - Laulupeotule vastuvõtmine V-Maarjas 5.-7. Juuli XXVII Laulupidu „Minu arm“ - Peretalude päev - Estonia Kontsertsaal. Eesti Puhkpilliühingu 15. aastapäeva kontsert	2016	- Naiskodukaitsjad ja kodutütred. Ebavere matka lõpetamine - Tamsalu linnapäev - Narva-Jõesuu suvehooaja avamine - Triigi külapäev - Kontsert Võsul „Võsu viis“ - Rongkäik ja kontsert. XXV Jäneda Talupäevad - Hiiumaa 10. puhkpillipäevad Emmastes - Narva-Jõesuu puhkpillilahing - Emumäe öölaulupidu 120 a. puhkpillimuusikat Väike-Maarjas. Kontsert. - Advendikontserdid Simunas, V-Maarjas.
2018	- EV 100 Rakke Kultuurikeskuses - EV 100 Väike-Maarjas - Tallinna Tuletõrjeühingu Puhkpilliorkestri ja Väike-Maarja PK ühiskontsert Väike-Maarja Seltsimajas - Tamsalu laulupäev.	2018	- Peretalude päev: Pärt-Jaagu kamatalu Sallas - Avispea küla Kassiorg Kruusiaugu talu aed - Rahvusvahelised „Flokspäevad“ Mädaapea mõisas. Kontsert. - Rahvusvaheline puhkpillimuusika festival „Mürtsub pill“ Tartus - Pulm Kiltsi mõisas

2011 – 2015			
2015	• Kontsert „Pasunakoor 20“ • Simuna Haridusselts 100. Rongkäik, kontsert • Tamsalu linnapäev • Narva-Jõesuu suvehooaja avamine. Kontsert • Maakondlik puhkpillipäev Väike-Maarjas • Kultuurifestival „Tori ööd ja päevad“ • Puhkpillifestival „Mürtsub Trumm“ Tartus • Rakke päev. Kontsert	2014	• Uusaasta kontsert Väike-Maarjas. • Põhjakeskus. Ohutuslane perepäev. Kontsert • Narva. Lossipargi avamine • Kunda Linnapäev • Pandivere Päev. Kontsert, rongkäik • Virumaa laulupidu • Laulupeotule vastuvõtt • 4.- 6.juuli EV XXVI laulupidu „Aja puudutus“ • Mäetaguse Mõisapäev . Rongkäik, kontsert • Jäneda Talupäevad. Rongkäik, kontsert • Pirit Kloostri päev. Kontsert • Emumäe laulupidu • Rakke Haridusselts 100. Kontsert • Rakvere Põhjakeskus „Isadepäev“
2013	• Tõrva linna päevad • Pandivere päev • Rakvere Põhjakeskus • Tamsalu Laulupidu 45 • Kuressaare laulupidu 150 • Kontsert Tallinnas Raekoja platsil • Kontsert Pagari mõisa promenaadil • Tõrva linnapäevade avamine marssimine järve äärde. • Tallinna Loomaaias „Rebasemäel“ piknikul PERH (Põhja-Eesti Regionaalhaigla). • Hariduspäev Jõgeval • Kontsert Palamuse väljanäitusel	2012	• Noorte puhkpillilaager Põltsamaal • Kontsert Tallinnas Raekoja platsil • Suveakadeemia VÕSU VIIS`12 • Pühajärve puhkpillipäevad • V-Maarja rahvamaja 100 – stiilipidu • Advendikontsert • Kunda Linna päev • Pandivere päev • Võidupüha, vabadussammas • Maakaitsepäev Vösl • Kontsert Rakveres koos Norra orkestriga Kvam Og Sellenra Skole Korps • Kontsert Sagadi mõisa hoovil • „Kevadtorm`i“ lõpetamine, maavanema vastuvõtt.
2011	• Kunda Linna päev • Metsaistutamise päev Raeküla • XI Noorte Laulu- ja Tantsupidu • Suveakadeemia „Võsu Viis 11“	2011	• Hiiumaa V puhkpillipäevad (Emmaste) • Kontsert Põhjakeskuses - „Isad ja pojad“ • 115 aastat puhkpillimuusikat Väike-Maarjas. • V-M Pasunakoor ja Eesti Saarte Noorte Puhkpilliorkester

2005- 2010			
2010	- Jõgeva 70 linnapäev - Tamsalu Laulupäev - Pandivere päev - Eesti Rukkiseltsi rongkäik - Puhkpillipäev V-Maarjas. Külas ork. Saku ja Hyvinkää Linnaorkester 29.juun ja 20.juuli Palmse pargikontserdid 11.- 12.juuli Puhkpillipäev Saaremaal - Torma ToPoF - Järvamaa külade päev	2009	- Mäetaguse volbriöö, marssimine, kontsert - Jäneda Aia- ja Lillepäevad , - Pandivere päev, rongkäik - Kontsert Sakus - Võidupüha, samba juures - Võidupüha Simuna ausamba juures - EV XXV Laulupidu „Üheshingamine“ - Võsu Viis. Suveakadeemia - Narva-Jõesuu „Puhkpillilahing“ - Tõrva X Loodusfestival Helme lossimägedes - Oslo Janitsjarkorps (Norra orkester) ja Väike-Maarja Pasunakoor ühiskontsert rahvamajas
	2008		- Jõgeva linnapäev - Tamsalu Laulupäev - Pandivere päev - Eesti Rukkiseltsi rongkäik - Puhkpillipäev V-Maarjas. Külas ork. Saku ja Hyvinkää Linnaorkester - Võidupüha vabadussamba juures - Palmse pargikontserdid - Puhkpillipäev Saaremaal - Torma ToPoF - Järvamaa külade päev (Peetri) - Advendikontsert
			2006
2001 - 2005			
2005	- Rakvere linnapäev - Tamsalu laulupäev - Karksi Lossivaremed. Laulupäev? - Saku mõisas - Pasunakoori 10.aastapäeva KONTSERT - Priitahlike pritsimeeste simman Väike-Maarjas - Väike-Maarja I Öölaulupidu	2004	XXIV LAULUPIDU Alati teel
			- Pandivere päev - Ühiskontsert külaliskooriga Norrast - Puhkpillide pidu. Külas on Saku puhkpilliorkester - Saaremaal Kaarma vallas KIIGEKESSIKUL - Järvamaa külade päev - Helme lossivaremetes loodusfestivalil „Las jääda ükski mets“ - Jäneda Talupäevadel - Torma ToPoF - Rakvere Kroonikeskuse suvelõpupidu

2003	• Salvestus ETV Maahommiku saatesse • Kontsert Rakvere promenaadil • Külas Leedu neidude puhkpilliorkester Vezise rajoonist. Ühiskontsert. • Pandivere päeva kontsert	2002	• IX NOORTE LAULUPIDU – Ei ole ükski maa • Pandivere päev • Saaremaa puhkpillipäevadel • Kontsert Pädaste mõisas • Simunas päästekomando sündmus • Tamsalu linnapäeval • Rahvamaja 90. sünnipäevakontsert
2001	• Show-Brassband Heikendorf Väike-Maarjas • II Lääne-Virumaa puhkpillipäev Väike-Maarjas • Esinemine Pühajärve pargis • Esinemine Pärnus	2000	• 11. Euromuusika festival Heikendorfis (Saksamaa) • Pandivere päev
		1999	• XXIII LAULUPIDU • Soome. Sonkajärvi ja Hausjärvi vallas. • Puhkpillipäevad Väike-Maarjas
1998	• Esinemine Eesti meistrivõistlustel naisekandmises Väike-Maarjas • Saaremaal Kaarma valla kodukandipäeval • Kontsert Emumäel • Kontsert Rägavere mõisas	1997	• 100 aastat esimesest pasunakoorist. KONTSERT • Pandivere päev • Esinemine rahvamaja • 85. juubelikontserdil
1996	• Esimene esinemine Väike-Maarja Rahvamaja isetegevuslaste peol • Pandivere päev	1995	• Taasloodi Väike-Maarja Pasunakoor

SUMMARY

This creative-practical dissertation "A Quarter Century of Väike - Maarja Wind Orchestra" gives an overview of 25 years of the activities of the Väike - Maarja Wind Orchestra that was re-established in 1995. The aim of this paper was to record the history of the wind orchestra and the memories of the players, to give an overview of the process of organising the 25th anniversary concert of the re-established wind orchestra and to create an environment for exhibiting their activities - a website for the orchestra.

Väike - Maarja Pasunakoor MTÜ (Väike - Maarja Wind Orchestra NGO) is a hobby group that unites the surrounding wind instrument players. The wind instrument students of Väike - Maarja Music School have also always been members of the wind orchestra in order to develop their skills by making music with more experienced musicians - playing together inspires and motivates them to hone their skills. The wind orchestra has played an important role in Väike - Maarja as a cultural carrier, and thanks to its activities and the involvement of young people, the wind instrument tradition is passed on.

The dissertation consists of three parts.

1. A brief overview of the history of the Väike - Maarja wind Orchestra, which includes: a) activities in 1896-1974, b) activities since 1995, and 3) memories of orchestra members.
2. An overview of the jubilee concert held on December 6, 2020, the aim of which was to popularise wind music, give recognition to local musicians, continue wind instrument traditions, thank their audience and supporters, and give a high-quality concert. The event took place on December 6, 2020 in Väike - Maarja Community Centre, where the wind orchestra performed with a guest artist and conductors.
3. An overview of the process of creating the wind orchestra website.

The recollections of the orchestra members about joining the orchestra, the sense of togetherness, motivation, originality, continuity, etc. reflect that it is a harmonious ensemble that loves wind music. Despite the fact that different generations participate in the orchestral work, the common interest and goal, support and experience have united them into a cohesive ensemble.

As the Väike - Maarja Wind Orchestra did not have a functioning website, one of the aims of the dissertation was to create it to reflect both the history of wind music in Väike - Maarja and the current activities of the orchestra. The process of creating the website has been started. However, it is necessary to collect and work through a lot of material in order to complete the site. Thus, work continues on archiving the wind orchestra's activities, compiling a chronology of performances and galleries, and collecting memories.

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

1. Mina, **Mare Taar**, 17.11.1960

annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

VEERAND SAJANDIT VÄIKE-MAARJA PASUNAKOORI

mille juhendaja on **Külli Salumäe**.

1.1. reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2. üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Mare Taar

Viljandis, 19.05.2021